

ВОГОНЬ ОРЛИНОЇ РАДИ

ч. 119

січень - березень

1999

Вогонь Орлиної Ради

1

ДОРОГІ БРАТЧИКИ Й СЕСТРИЧКИ !

Вступаємо в новий рік відданої праці для нашого новацтва. І може пора нам на хвильку сісти й застановитися: як саме проходить наша виховна робота? Що нам іде добре, а що не завжди вдається? Як можемо працювати більш ефективно, а головню з як найбільшою користю для тих, кого в наші руки повірила Україна?

Можна довго дискутувати й сперечатися. Але 75-літній шлях нашого новацького уладу показав нам певні напрямні, дав нам досвід, на підставі якого можемо винести певні аксіоми:

- Діти – найбільший скарб їхніх батьків і нашого народу. Пласт, приймаючи їх у свій гурт, бере на себе обов'язок дати їм як найкращу виховну програму, переведжену кваліфікованими виховниками.
- Новацтво – наша майбутність. Це майбутність Пласту, майбутність України. Яке маємо сьогодні новацтво, таким завтра буде юнацтво, а післязавтра – виролі в Пласті громадяни. Відповідальність за їхнє обличчя – на нас, новацьких виховниках.
- Найменші діти потребують найкращих виховників. Найкращих – у розумінні кваліфікацій, підходу, багатства фантазії й запалу до пластової виховної роботи. І чим менші діти, тим кращих виховників потрібно їм дати.
- Хоча юнацький улад найбагатший на романтику, пригоди, самовиховну методу, - то новацтво є тим уладом, з якого постійно відроджується Пласт. З тої точки зору уважаємо його найважливішим уладом у Пласті. Він заслуговує на першочергову підтримку з боку всіх пластових проводів, пластових провідників, громадянства.

Застановімся над тим!

Щиро вітаю Вас:

СКОБ!

Сідорів Орел Орел

Мудрість Сірих Орлів

ЗАПИТНИК НА Р. О. В.

12 – 15 лютого 1998 у Червонограді відбулась РОВ-135 (110). Між іншими цікавими справами учасникам під час новацького змагу було запропоновано відповісти одним-двома реченнями на ряд запитань. Запитник і найцікавіші відповіді подаємо, сподіючись, що деякі з них будуть цікаві і читачам ВОР.

Деякі запитання:

Ваші дії, коли дізнаєтеся, що Ваш найкращий новак почав палити цигарки?

Чому вислів „Твої вчинки кричать так голосно, що я не чую, що ти говориш“ використовуємо як ілюстрацію однієї із основних засад виховання в Пласті? Яка це засада?

Яким є головний засіб, що ним допомагаємо новакові адаптуватися до навколишнього світу?

Як називається гра, що дає дітям нагоду до імпровізації?

Яка оптимальна кількість дітей на вогнику? Що робимо, коли дітей у таборі вдвічі більше від оптимальної кількості?

Найцікавіші відповіді:

Найперше кину курити сам.
Спробую з'ясувати причину і досягти компромісу.
Проведу творчу бесіду, але без насаджування власної думки.
Запишу в секцію „лижі бігові“.
Скажу, що сам курив, але надоїло; або запрошу покурити разом.
Проведу індивідуальну роботу; сядемо і будемо курити, поки хтось не обкуриться.

Виховання особистим прикладом.
Діло стверджує слова.
Робити діло, а не мати його на язиці.
Вирішують вчинки, а не розмова.
Самовиховання.
Добрий учинок.

Гра.
Таборове життя.
Пласт.
Життя в колективі.
Спілкування з однолітками, життя в природі.
Підтримка.
Прогулька.

Самодіяльна гра, інсценізація, новацький танок.

Гніздо. Провадимо гніздові вогники. 1-2 рої. Шукаємо додаткові кошти або скорочуємо табір. 25-30 осіб. Розділяємо дітей відповідно до віку на окремі групи. 30 дітей. Поселяємо в намети і веселимо їх.

В чому різниця між Новацьким Законом а Пластовою Присягою?

За законом живемо, присягаємо серцем.
Присягу складають лиш один раз, а Закон – постійна конституція дитини.
Не хочу відповідати на дурні запитання!

В якій послідовності відкриваємо день у таборі: звіт-готуйсь-молитва чи навпаки?

Звіт-готуйсь-молитва. Щоб дітей привести до порядку і заспокоїти.
В залежності від обставин.
Звіт-готуйсь-молитва. Бо комендант з'являється на „готуйсь“ і це повинно бути для дітей чимось очікуваним.

Коментар Редакції: Правильно – **Готуйсь-молитва-підняття прапору-наказ**. Звіт у новацькому таборі **зайвим**. Авторитет коменданта признають привітом „Готуйсь“, як тільки він вступає до круга. Про ев. порушення присутності може бунчужний інформувати коменданта в інший час. Звіт – один із виявів мілітаризму, практикований у юнацтві. Залишім юнацьку романтику для юнацтва. Новак матиме на те доволі часу в УПЮ.

Що, на Вашу думку, найбільше заохочує дитину до пластування? А що найбільше знеохочує?

Заохочує: Гра, мандрівка, однострій, спілкування з природою, бажання гострих відчуттів, спілкування з дітьми, коли новак відчувається на одному рівні з виховником.

Знеохочує: примус займатися нецікавими справами, муштра, менторство.

Вбивання в голову лобовою атакою ідей формування гармонійної особистості.

Нещирість, невміння і... виховання.
В деякій мірі вмілості і проби, формалізм.

Завелика кількість однакових, обов'язкових ритуалів.

До чого повинні прагнути батьки, чия дитина є в Пласті: вдома; на роботі; в громадському житті; в стосунках із дитиною; в стосунках із виховником.

Вдома: створити пластову атмосферу дотримуватися пластових обрядів (на пр. молитва перед їжею).

Поведінкою і діями не протиречити засадам Пласту.

Не створювати для дитини двох світів;

Не приносити роботу додому.

На роботі: Допомогати матеріально;
Зробити шефа спонсором.

Розповісти якнайбільше про Пласт.
Вносити членські внески.

В громадському житті: Висвітлювати Пласт і зацікавлювати інших до співпраці.

Не заважати краще, якщо не можеш допомогти!!!

Підтримувати Пласт як організацію ("лобі").

Поширювати ідею Пласту;

Пропагувати пластові ідеали в суспільстві.

Жити за засадами християнської моралі.

Пропагувати користь виховання своєї дитини в Пласті.

В стосунках із дитиною: Бути прикладом.

Бути в курсі її пластових справ.

Піднятися до її рівня.

Не бути лицеміром; ставитись як до пластуна.

Рівноправність визначення рішень; цікавитися проблемами рою.

В стосунках із виховником:

Спілкуватися якомога більше.

Вміти оцінити його працю; знати програму зайнят'я і допомагати виховнику.

До співпраці.

Якими є найкращі способи залучення дитини до Пласту; на новацькому таборі; за допомогою школи; за бажанням батьків; що виникло завдяки контакту із однолітками-пластунами.

Два найкращі: за бажанням батьків; за бажанням дитини; що виникло завдяки контакту із однолітками - пластунами.

Скільки найбільше вмілостей може мати новак?

Скільки завгодно.

Скільки може здати.

Скільки зможе і захоче.

Чим більше, тим краще.

Залежить, що він уміє і любить робити; уникати "полювання за вмілостями" в сенсі хто більше матиме.

Дайте визначення новацького табору.

Підсумок роботи, нагорода новаку за річну працю.

Забава для дітей;

Організоване довготривале дозвілля в природі.

Існування новацтва в природі ізольовано від суспільства.

Практичне закріплення проб, вмілостей, знань.

Чому вважаємо табір "найголовнішою новацькою пробою"?

Тут сконцентровано всі проби і вмілості.

То є завершення циклу підготовки на пробу.

Тут дитина вчиться бути самостійною.

Дитина перебуває в гурту безперервно.

Дитина знаходиться в гурті безперервно і ми її бачимо з усіх сторін.

На таборі новак перебуває не лише серед друзів свого рою, а й серед інших дітей, без батьків, він сам, він особистість і він мусить це довести.

Виховник повинен дбати за безпеку сторонніх дітей при проведенні ним: сходинок; табору; прогулянки; вогника.

В усіх випадках. Сторонніх дітей не буває.

Що виховник і новак "дарують" одне одному завдяки Пласту?

Можливість дорослому стати дитиною, а дитині подорослішати побути "в шкірі" один одного.

Саморозвиток, розширення світогляду.

Взаємоповагу, любов до ближнього; дружбу.

Виховник виховує і виховується сам; Чар новакування.

Радість, спілкування, взаємопізнання.

Велику цікаву гру з корисними наслідками для обох.

Коли кінчаємо розповідь: на самому цікавому місці; бачимо, що діти втомилися; бачимо, що дітям нецікаво.

Якщо дітям нецікаво.

Якщо втомилися, перериваємо, але по перерві продовжуємо.

Що дає кар'єра в Орлиному Крузі? Кому?

Поганий той солдат, що не хоче стати Наполеоном.

Можливість впливати на життя ОК, проводити працю на кращому рівні.

Збагачення професійного досвіду.

Якщо це кар'єра егоїста, вона веде до зацікавлення тільки його інтересів!

Право голосу в ОК.

Положення тому, хто її прагне і ніякої користі вихованцям.

Відчуття, що і від тебе залежить доля Пласту.

Відчуття, що ти новак.

Орлиному Кругу: можливість визначення і впливу на виховні напрямки в Краю, впевненість у собі.

Піднятися до рівня психології дітей, обмін досвідом.

Чому понад інші імпрези новаки найбільше люблять мультфільми та лялькові вистави?

Бо вони ще малі та люблять фантазії.
Світ казки і гри.
Бо живуть емоціями у світі казки.
Любить тварин, ляльки.
Бо це йому найближче і найзрозуміліше.
Любить опікуватися лялькою.
В такому віці люблять усе цікаве та кольорове.
Новацький вік – це вік життя з улюбленою іграшкою.

Як караємо новаків за незнання Правильника УПН?

Ніяк. Вони його не мусять знати; відмовляємо в улюблених зайняттях.

Назвіть роки заснування УПН та Орлиного Кругу.

УПН: 1924, 1945 (дехто). ОК – 1947 (всі).

Новацький змаг проводимо при завершенні: проби; вмілості; ігрового комплексу.

В усіх випадках (більшість відповідей).

Що дає нам тримісячний план?

Чітку перспективу, рівномірність проведення з прив'язкою до календарних подій, можливість аналізувати.
Полегшує підготовлення до занять.
Дає програму дій на 3 місяці, це є канва, яка обростає цікавими задумами; систематизує виховні заходи.
Засіб охопити всі форми праці.
Можливість працювати в спокійному темпі, без проблем.
Правильно організувати роботу, підібрати заздалегідь матеріал.

Хто є автором "Вогню Орлиної Ради"?

Т. Самотулка в 1944 р., а зараз - члени ОК.
Всі, хто написав допис.
Т. Самотулка.
Орлина Рада.
О. Гаврилук і редакційна колегія.
О. Гаврилук.
Новацтво.
Член КВ, який надіслав допис.

Які видання найбільше потрібні новацькому виховнику?

ВОР, Готуйсь, Правильник УПН, Книжка братчика і сестрички, співаник, ігрові комплекси, „Жовтодзюб“, „Юне Орля“, „Орля“, „Історія України в іграх“.

* С.О.Марічка Артиш

ОЗІРАЮЧИСЬ НАЗАД...

З новітньої історії УПН в Україні.

Перші з перших.

„Сотий вогник — нова іскра“, — таку назву мав перший в Україні (з часу відновлення Пласту) вишкіл впорядників УПН — 100а Рада Орлиного Вогню, що відбувся 9-15 лютого 1991 року в Славсько на Львівщині під проводом Сірих Орлів та Вірлиць Людмили Дармограй, Оксани Куровицької, Ореста і Маркіяна Гаврилюків. Серед його учасників багато „перших“, як в часі, так і по рангу:

пл.сен.Микола Ханас (Стрий)
 ст.пл.Соломія Нарольська (Львів)
 ст.пл.Люба Топорович (Самбір)
 ст.пл.Ігор Бущак (Львів)
 ст.пл.Марічка Артиш (Ів.-Франк.)

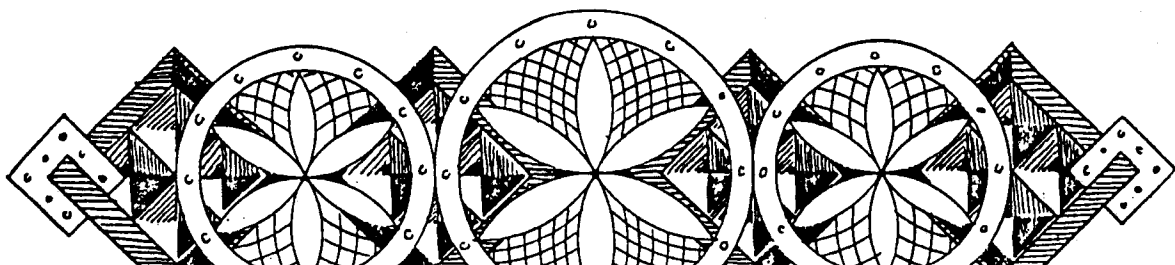
перший представник УПН в КПС
 Крайовий Комендант УПН 1991/93рр.
 Провідниця Орлиного Круга 1992/93рр.
 Референт вишкілів УПН 1995/97рр.
 Провідниця О.К./Кр.Ком.УПН з 1995 р.

Серед її вихованців:

- гніздові пл.сен.Іван Нагірний (ч.5 „Лісові Звірі“, Стрий), пл.сен.Богдан Олексій (ч.15 „Володарі ночі“, Тернопіль);
- станична Дрогобича ст.пл.Ліда Пруська;
- члени КПС України різних каденцій пластуни сеніори Віталій Окуневський (Моршин), Наталка Літковець і Оксана Заліпська (Рівне), старші пластуни Орест Дейнека (Н.Розділ), Олександра Хміль (Жидачів).

В часі вишколу було іменовано перших членів-кандидатів Орлиного Круга в Україні — старших пластунок Олесю Пасічник та Галю Потюк (Львів), що перейшли 99у Раду Орлиного Вогню в Канаді.

Перша (за числом 107а) Рада Орлиного Вогню гніздових (27.11-1.12.1992р.) нараховувала семеро учасників (з тих, що відбули 100у РОВ). Шестеро з них пізніше були іменовані першими дійсними членами Орлиного Круга в Україні. Ними є Сірі Орли та Вірлиці Віталій Окуневський, Богдан Олексій, Іван Нагірний, Люба Топорович, Оксана Калиновська, Марічка Артиш.

Остап Сокольський

СОТНИК ТИМОТЕЙ "ТИМІШ" БІЛОСТОЦЬКИЙ ПРОВІДНИК УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

Тимотеї Білостоцький, називаний Тиміш, — це визначний пластовий діяч, вихователь й опікун молоді, викладач у Вищій Торговельній Школі, визначний музик симфонічної оркестри, дяк і диригент хорів.

Народився він 6-го березня 1905 року у Львові у родині Петра і Ольги Білостоцьких, які мали троє дітей: дочку — Марію Анну, званою "Міця", пластову дівачку ще в Україні, пізніше дружину визначного пластового та церковного діяча — інж. Тараса Дурбака — який помер у Ст. Петербурзі, Флориди, 31-го грудня 1996 р.; сина — Якова Степана, ветеринара, активного діяча "Сокола-Батька", пристрасного спортовця, який, одержавши позицію міського ветеринаря в місті Білосток, там жив, одружився і помер перед кількома роками.

Найстарший син, Тиміш, закінчив гімназію та університетські студії у Львові. Був він добрим учнем, спортсменом, мав гарний голос і часто співав сольові партії ще в гімназійному хорі, був активний у "Соколі-Батько", а особливо у Пласті у Львові. Мав він велике замишування до музики і грав на вальторні ("френч горн"), і ще за гімназійних часів, виправши конкурс, був прийнятий до оркестри міського театру, а опісля грав у симфонічній оркестрі Львова аж до виїзду на Захід у 1944 році.

Закінчивши студії, викладав стенографію, машинописання та провадив руханку на Курсах Української Торговельної Школи у Львові. Там також провадив студентський хор. Директором шкільного хору був тоді проф. А. Ковалисько — дуже добрий педагог. Викладали ще: інж. Володимир Несторович — книговедення-бухгалтерію, пані Лижовська — кореспонденцію, д-р Ігор Федів — географію, а Вергановський — купецьке право. Школа приміщувалася на Кул'єрській вулиці, а в 1935 р. її студентами були: Богдан Мірослав Бігус — пізніший старшина Дивізії "Галичина", Ірина Малицька, Ірина Ярославич "Богданська" — дружина генерала Владислава Андерса — командира Польського Корпусу, Ліда Менціцька-Вахнянин і Лев Ломніш. До 1930 року, то є до розв'язання Пласту польським урядом, Тиміш належав до Пластового Куреня "Ордену Залізної Остроги", якого цілло було виховувати українське новацтво, організувати новацькі табори, на яких він звичайно був вихователем, обозним чи комендантом табору.

За першої совєтської окупації Західньої України він викладав у Львівській Політехніці, у Торговельній Вищій Школі та грав у симфонічній оркестрі Львова.

З приходом німців у 1941 р. нова окупаційна влада зарядила, що спортові і тіловиховні організації Генерального Губернаторства будуть підлягати німецькому "Уповноваженому для справ спорту", і тоді в

Українському Крайовому Комітеті було створено "тіловиховну секцію", яку очолив Тиміш Білостоцький. Цій секції підлягали всі спортові товариства, включно з Спортовим товариством "Україна", Карпатським Лешетарським Клубом та іншими, які, вправді, діяли самостійно.

На відновлення Пласту німці не погодились, але в 1943 р., на пропозицію Українського Центрального Комітету, очоленого проф. Володимиром Кубійовичем, німці погодились на створення "Куренів молоді" у так званій "Улад Української Молоді" (УУМ), який створив "Виховні Спільноти Української Молоді" (ВСУМ). Вони на пластовий взір вели табори молоді біля Надвірної у Підлютім, біля Самбора і в Криниці, а їх діяльність координував Тиміш Білостоцький.

Був він співорганізатором 3'їзду молоді, який відбувся 14 серпня 1943 р. і конференції референтів тіловиховників 28-30 грудня 1943 р., в якій взяло участь 115 тіловиховників, репрезентуючих поверх 10.000 молоді.

Відступаючи з України, німці набирали молодь до військових формаций юнацтва, спершу добровільно, а весною 1944 р. насильно, без жодного домовлення чи узгодження з Українським Центральним Комітетом. Набирали спершу лише хлопців, а відтак і дівчат із усіх ними окупованих теренів, теж з Великої України, віком від 15-20 літ (а навіть від 14 літ). Вислали їх на вишкіл до таборів, в більшості для обслуги протилетунських гармат та направи зброї по різних військових базах. Українське юнацтво із Західної України носило жовто-синю опаску на лівому рукаві уніформі із галицьким жовтим левиком у середині ромба на опасці. Юнаки із Центральної Земель України носили жовто-синю опаску на рукаві, але в середині ромба був тризуб. Подібні ромби носили вони на своїх шапках. Літом 1944 р. існувало 17 таких різнонаціональних юнацьких груп, з чого російська була найбільшою (так само, як і найбільше вояків-росіян було у німецьких збройних силах), бо було їх в той час 14.000 хлопців і дівчат, українців 10.000, лотишів 7.000, білорусів 3.200, литовців 1.200 та естонців 1.100. З інших національних груп були там араби, бельгійці, голляндці, греки, італійці, мадяри, цигани, татари, словаки, флямандці та французи.

Український Центральный Комітет, щоб рятувати нашу молодь і не лишити її без української опіки в час воєнної заверухи, призначив проф. З. Зеленого очолити референтуру молоді, а Зелений заангажував проф. Тиміша Білостоцького як "уповноваженого української молоді" та паню О. Кузьмович як "уповноважену українських юначок", які стали офіційними опікунами юнаків і юначок. Вони з посвятию поставились в час остаточного розвалу Німеччини до так тяжкого і невдячного діла нести батьківську опіку нашій молоді з усіх земель України та дати їм можливість у піднесенні їхньої освіти, навчаючи їх середньошкільних предметів, та організували їм духовну опіку в обох українських віровизнаннях.

При допомозі майора Військової Управи Дивізії "Галичина" отця мітрата Василя Лаби та отця протосеся Віталія Сагайдаківського для духовної опіки над молоддю було притягнуто 22 священиків, а за посередництвом д-ра Мака 11-ох викладачів та 6-ох помічників для навчання, яке відбувалося щодня після денної військової служби.

Не під міру було проф. Т. Білостоцькому "провідникові української молоді" у ранзі сотника, при головній квартирі юнацьких з'єднань гавптбаннфюрера Нікеля, вповні виконати всі свої намічені завдання, але він і його співробітники, учителі та священики опікувалися, дбали, полагоджували зажалення, доставляли книжки і пресу нашим юнакам в час, коли Німеччина палилася, коли міста та залізничні лінії були щоденно бомбардовані. Вони щоденно були у роз'їздах, а що баз військо-
мових з нашими юнаками було поперх сто, ці обов'язки стапали з кож-
ним днем тяжчі, а то й неможливі до виконання. Неможливо також
було запобігти депортації до Советського Союзу із закінченням війни.

Після війни працював Тиміш Білостоцький в американській окупаційній зоні в Християнській Організації Молодих Мужчин (УМСА) та Інтернаціональній Допомоговій Організації (ІРО), провадив хорн, учительовав і був співосновником Першого Куреня Українського Пластового Сеньйорату ім. С. й С. Тисонських.

Переїхавши до ЗСА, жив спершу в Квінсі, м. Нью-Йорк, а підтак в Озон Парку, Нью Джерзі. Був він предсідником Товариства "Са-
мостійна Україна", відділу Українського Народного Союзу, а з 1957 р.
— дяком і диригентом хору при Українській Католицькій Церкві.

Був він одружений з Ольгою з Пориндовських і мали вони сина Степана. Помер Тиміш Білостоцький в Озон Парку 6-го липня 1995 р.

Ділимося сумною вісткою, що у Дітройті, Миш. 1 листопада 1998 р.
відійшов на Вічну Ватру

бл. п.

пл. сен. довір'я

ТАРАС КОГУТ

Лісовий Архидідько Півень

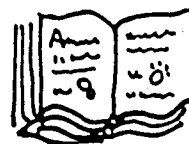
Нар. 17 жовтня 1936 р. в Україні. Активний член Пласту від юних літ, довголітній виховник і гніздовий новацтва, член станичної старшини в Дітройті, член управи пластової оселі „Зелений Яр“, комендант багатьох новацьких таборів, Крайовий Референт Новаків в Америці, провідний член Орлиного Круга. В старшому пластустві двічі нагороджений першим відзначенням — Святим Юрієм в Бронзі та іменований старшим пластуном-поучником.

Член III Куреня УСП і УПС „Лісові Чорти“ від 1955 р., число Реєстру 161; Лицар Ордену Лисячого Хвоста та носитель лісово-чортівських відзначень Срібного та Золотого Арідника. Тричі був курінним III Куреня УСП, двічі був курінним III Куреня УПС, один раз курінним суддею, від червня 1998 р. був писарем III Куреня УПС.

Висловлюємо наше найщиріше співчуття дружині Марії та родині.
Пам'ять про нього буде завжди з усіма нами, а в Лісовій Премудрості,
в Таїнствах Творця усього видимого і невидимого він — вічний.

III КУРІНЬ УСП і УПС „ЛІСОВІ ЧОРТИ“

ЩО РОЗКАЖЕМО НОВАЦТВУ?

ЛЕСЬ ДОДЕРЖАВ СЛОВА

— Слушайте, діти! — сказала мама. — Ми з татом ідемо на ферму відвідати хвору тітку Олену. Не знаю, коли вернемось, тож пам'ятайте: ваша вечір в льодівці.

— Добре, мамусю, — відповіла Марушка. — Я пригрію, з'їмо з Лесем і будемо чекати на вас.

— Не масте чого чекати! Якщо б нас ще не було до дев'ятої, лягайте спати! Ми ключі масмо. Марушка слухняно кивнула голівкою, а Лесь чогось подивився на стінного годинника.

— Чув, Лесю? — допевнялася мама.

— Чую, мамусю! Як дев'ята, то... хай уже буде дев'ята! Я додержу слова!

— Гарзд! — сказала мама. — Будьте чемні й не забудьте за шкільні роботи на завтра.

— А на санки можна? — запитав Лесь.

— Можна, тільки не довго, — дозволила мама, цілуючи дітей.

Перед домом зашуміло авто й затихло. Поїхали...

Лесь у ідальні підійшов до вікна і глянув на вулицю. Був зимовий популень, почалася відлига, на пішоходах з'явилися мокрі плями.

По той бік вулиці — парк. За крайніми деревами — горбок. З нього на саночках з'їжджали діти. Тільки Лесь подумав, що варто взяти санки, як сусідів Юрко ніби аж заспівав під вікном.

— Ле-е-сю! Ходи санкуватись!

Лесь уже надворі, тягне санчата, виїхали на горба, ідуть. Чудово! Надворі не холодно, сніг м'який. Правда, їхалося по всякому: часом Лесь

був на споді, а санки зверху, часом не тільки руки, а й ніс його загрузав у заметах, мов то був не ніс, а термометр міряти температуру снігу.

Забави чергувалися одна за одною. Поки стемніло, хлопці поставили проти вулиці снігову бабу.

Була крайня пора йти додому, бо й одежа в Леси була мокра, і шматки снігу танули десь аж за ковніром. Але хлопці зараз же коло великої ліхтарні почали будувати снігову фортецю, і Лесь забув про дім і про своє „слово“...

Нарешті, Лесь пригадав собі обіцянку, що їй дав мамі: лежати о дев'ятій в ліжку. Коли добігав до свого дому, то на церковній всьмі годинник вибив повагом дев'ять разів, а рівночасно перед домом відізвався гудок татового авто.

— Уже приїхали! — мелькнуло в голові хлопця. — Боже, а я не вечеряв і не лежу в ліжку!

Не роздумуючи довго, побіг до дитячої спальні. Ледве скинув черевики, почув мамин голос:

— Діти вже сплять!

Тоді без надуми скочив під ковдру — в мокрій одежі, з брудними плямами від сажі. Для безпеки накрився з головою.

Мама прийшла до спальні, підняла ковдру і — що ж могла зробити інше, як не скрикнути від несподіванки:

— Ах, Лесю, що з тобою?

— Мамусю, але правда, що я додержав слова? — сказав Лесь, червоний, як спілий помідор.

З італійського подає Михайло ОСТРОВЕРХА

ЗОРЯ ТРЬОХ МУДРЕЦІВ

Наближався Свят-Вечір і Щедрий Вечір. Нобо було повне зір, що ясною радістю тремтіли в нічних просторах. Та одна з них мерехтіла ясніше, ніж інші її посестри. І ось ця незвичайна зірка почула біля себе широкий помах крил.

То був архангел Гавриїл.

— Щаслива ти між зорями, радій! — задзвенів його могутній мелодійний голос. — Кличе бо тебе перед своє обличчя Бог.

Зірочка затремтіла від щастя. Швидко перелетіла небосхил, залишаючи за собою ясну смугу сльїва. Коли стала перед Господом, їй здалось, що вона плаває в океані світла, серед якого приблідло її проміння. І почула вона голос, поважний і лагідний, що линує до неї:

— Ця ніч буде незабуття в часі й вічності. Земні мудреці йдуть поклонитись могому Синоплі, що захотів народитися в бідності й покорі серед людей. Але в темряві на землі важко мудреціям потрапити на правильний шлях. Ти, зірко, зійди і срібним світлом покажи їм, куди йти: зупинися над вертепом, де Дитятко Ісус, мій Син, народився. Над трьома мудреціями, над їх почетом, над усіма людьми розсівай світло неба!

Так промовив Господь.

Зірка щораз ясніше мерехтіла й займалась пошним світлом. Відійшовши від лиця Господнього, вона, вся у сльїві, швидко летіла повз інші зірки, що, здивовані, стали двома рядами обабіч її шляху. Попереду неї й за нею летіли ангели-музиканти. Нечувана досі музика сповнила світ.

Десь дуже далеко видніла земля, слабо освітлена щербатим місяцем. Було видно, як по шляху рухались якісь темні постаті — то царі-мудреці та їх почет.

Поволесеньки спустилась зірка над ними, і зупинилась у просторі.

Мудреців осяяло живе Боже світло, й залунала небесна музика. Вони зрозуміли, що це світло й ця музика вестимуть їх до мети, якої вони шукали. І подались вони за зорею. То була казкова подорож. Пісок у пустелі перестав бути важкий для ходи людей і звірят; річки, долини, гори стали, мов зачаровані — так легенько можна було їх переходити. А коли мудреці були вже недалеко спосі мети, назустріч їм понісся гомін пастухів і череди, що були в поході, долинула музика соплілок.

Зоря спинилась над вертепом у Вифлєсмі. Спинилась і побачила Дитину в яслах, святого Йосифа й Непорочну Діву в поклоні, а довкола вертепу — таке велике сльїво, що світло зірки зовсім приблідло. Мудреці зупинились, Мельхіор, Каспар і Валтасар стали навколішки і склали Дитяті свої незвичайні гостинці.

Зірка зависла над вертепом. Вона знала, що її завдання вже скінчилось, та не могла відірватись

від того святого місця. Але ранок, що сріблом розстилався по пагірках, відсунув її в небесні простори. Зірка все блідла й блідла, зникала в могутньому світлі сонця.

Чудотворна ніч закінчилася.

Коли наступної ночі зірка, що мала таку дивну пригоду, знову стала на призначеному їй місці, щоб світити, інші зірки прийшли відвідати її та спитати про новини; просили її голосно розказати їм свою пригоду.

Зірка розказала їм усе, та враз помітила, що зосталась самотня на небосхилі. Чому ж це інші зірки вже перестали дружити з нею, як колись дружили? Чи так зніяковіли перед нею? Чи, може, позаздрили, що вона мала таку чудову пригоду? Відна зірочка сама не знала, як це собі пояснити. Її самота зростала з ночі на ніч, а її сльози часто спливали струмками по темних шляхах неба. В самоті ж зростала й туга — хотілося знову побачив вертеп, Дитину й пастухів, що прославляли Дитя.

Аж однієї ночі архангел Гавриїл знову пролетів повз неї, і зірка попросила його ще раз привести її перед обличчя Господа.

І знову здавалося їй, що пливе вона по океану світла, де її проміння приблідло. Збентежена, не могла промовити й одного слова з того всього, що лежало в неї на серці.

І ще раз почула той поважний, але лагідний голос, що їй казав:

— Донечко, знаю твій біль. Я вже подумав і за тебе. Я призначив тобі перебувати на землі, що ти любиш так, як і мій Син. Місцем твого осідку будуть високі й чисті гори. Не будеш ти людським створінням, будеш квіткою, чистою й невинною квіткою. Люди зватимуть тебе „квіткою зір“, бо виглядом ти нагадуватимеш своє минуле — зірку.

Так промовив голос, поважний і лагідний.

І відчула зірка, як її промені ставали пелюстками. А наступного ранку — на горах, на високих верхів'ях, на неприступних обривах зацвіли зірки, маленькі зірки, білі й ніжні. На сірих скелях цвів небосхил.

Мабуть, ягнички їх пізнали; мабуть, дітоньки, збираючи ці бліді зірчасті квіти, вичули, що це — сестрички зірок, які тремтять ген високо серед гірської ночі.

(“Веселка”)

СКЛЯНКА ВОДИ

Юрків дідусь занедужав. Дідусеві вісімдесят п'ять років. Він знає багато цікавих казок та давних бувальщин, які любить слухати Юрко.

А зараз дідусь лежить і важко дихає. Мама наказала:

-Сиди, Юрку, біля дідуса, доглядай за ним. Попросить води – подай свіжої, попросить відчинити вікно – відчини.

Юрко сидів біля постелі хворого дідуса, читав книжку. За півдня дідусь разів зо три попросив води.

Набридло хлопцеві сидіти. Поклав книжку на стіл, тихо вийшов з хати й побіг до хлопців грати у м'яча.

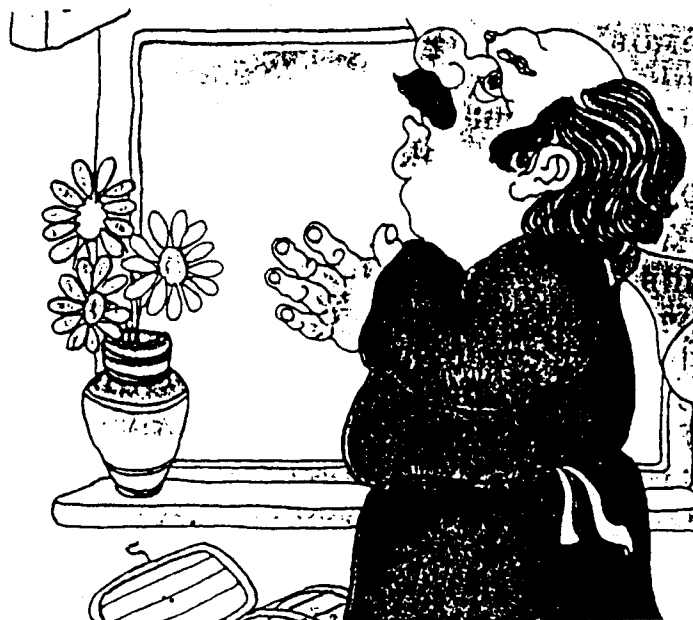
Кілька годин гуляв Юрко на стадіоні, вже й сонце до заходу схилилось. Та неспокійно було в нього на душі. Щось немов гнітило його. Покинув Юрко гру, побіг додому.

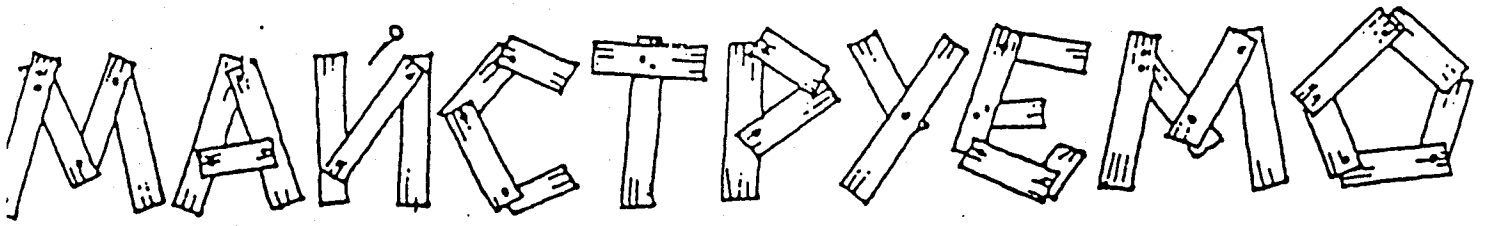
Ледве відчинив двері, підійшов до ліжка – й упав на коліна. Дідусь лежав мертвий. А в склянці не було й краплини води.

Потім усе життя Юрка мучили докори сумління. Він думав: дідусь, мабуть, помер тому, що не було води. Йому хотілось пити, а в склянці – ні краплини. А він у м'яча грав з хлопцями.

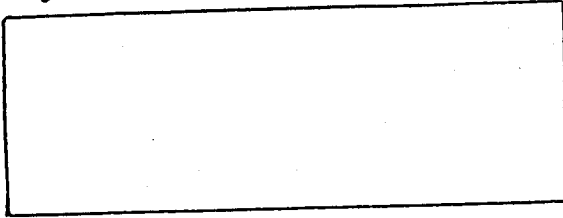
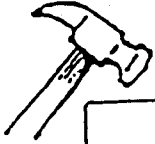
-Роби не те, що хочеться, а те, що треба,- навчав Юрко свого сина.

(Подав бр. Святослав Олексій)

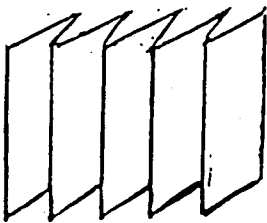

АНГЕЛ

ПАСОЧОК ПАПЕРУ

ЗІГНУТИ ЯК
НА РИСУНКУ

СТИСНУТИ
УСІ ЗГНИ

НАРИСУВАТИ
АНГЕЛА

ВИТЯТИ
АНГЕЛ

НАМАЗАТИ
КЛЕЕМ

СКЛЕБНІ
ДВІ ПОЛОВИНИ

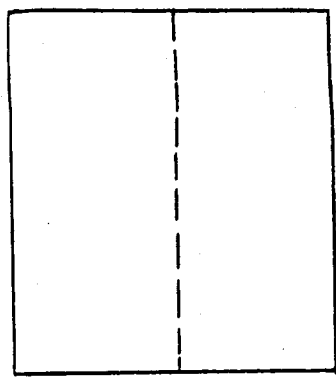
ПРИКЛЕЇТИ

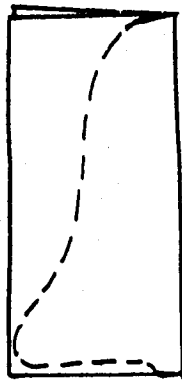
ПРИКЛЕЇТИ

ДЗВІНОЧОК (ПРИКРАСА НА ЯЛИНКУ)

a

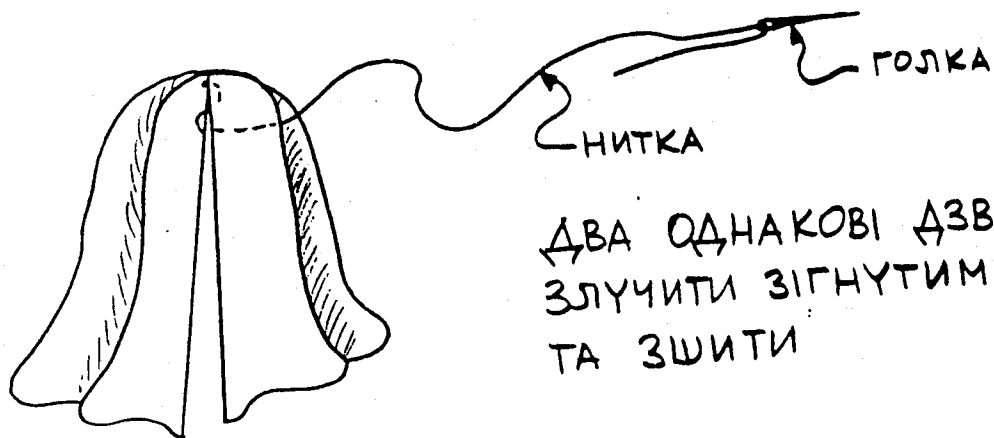

б

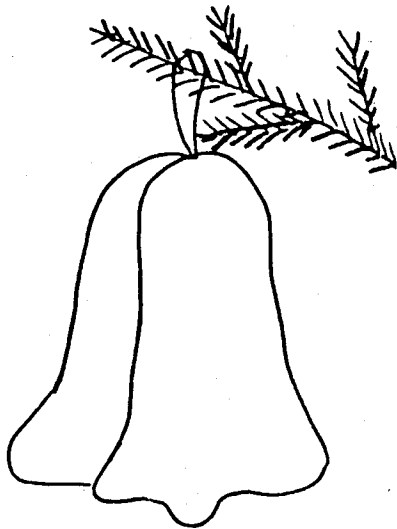

в

- а ПРЯМОКУТНИЙ КОЛЬОРОВИЙ ПАПІР
- б ЗІГНУТИ ЧЕРЕЗ ПОЛОВИНУ ТА НАРИСУВАТИ ПОЛОВИНУ ДЗВІНОЧКА
- в ВИТЯТИ

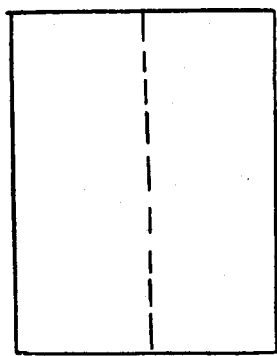
ДВА ОДНАКОВІ ДЗВІНОЧКИ
ЗЛУЧИТИ ЗІГНУТИМИ РУБЦЯМИ
ТА ЗШИТИ

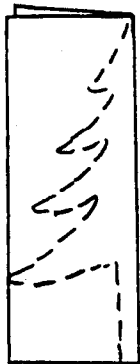
ДЗВІНОЧОК НА ЯЛИНЦІ

ЯЛИНКА

(ПРИКРАСА НА ЯЛИНКУ)

a

б

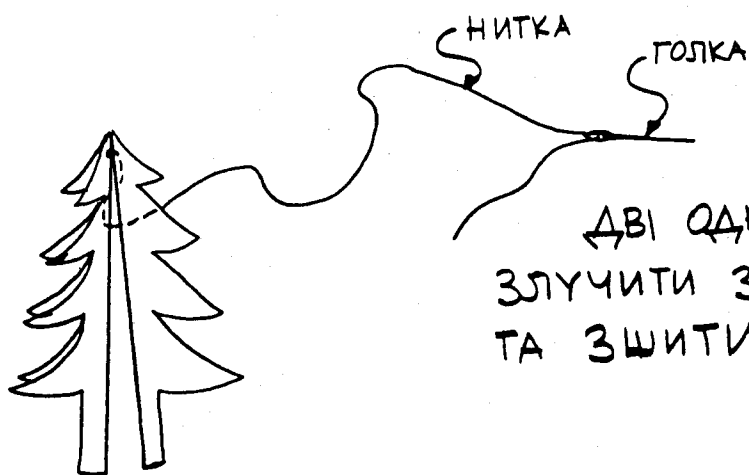

в

а ПРЯМОКУТНИЙ КОЛЬОРОВИЙ ПАПІР

б ЗІГНУТИ ЧЕРЕЗ ПОЛОВИНУ ТА НАРИСУВАТИ ПОЛОВИНУ ЯЛИНКИ

в ВИТЯТИ

ДВІ ОДНАКОВІ ЯЛИНКИ
ЗЛУЧИТИ ЗІГНУТИМИ РУБЦЯМИ
ТА ЗШИТИ

ГОТОВА
ЯЛИНКА
(СТРІМКА)

ГОТОВА
ЯЛИНКА
(ШИРОКА)

Діти Співають

КОЛЯДУВАННЯ

Чи ви чули про колядників? Колись давно в Україні їх було дуже багато. Коли наставали Різдвяні свята, групи дівчат, хлопців, чи дітей (окремо) робили собі зорю, розподіляли між собою хто буде міхоноща (скарбник), хто береза – голова ватаги, хто звіздар (несе зорю), а часом готували цілу виставу – вертеп і ходили від хати до хати колядувати, щедрувати, бажати щастя, здоров'я, доброго врожаю. За це їм давали щедрі господарі гостинці; в пізніші часи – гроші.

Срібні дзвіночки дзвеніли під вікнами і люди тішились, що йдуть до них три празники (свята) в гості. І все, що бажається – збудеться. Люди пригощали колядників медівниками, горішками, яблуками, різними ласощами.

Бажання по чи перед колядою.

А за цими словами в дзвіночки дзвоним,
В дзвіночки дзвоним, всім ся поклоним.
Щастям, здоров'ям, прибутком добрим
Й самі собою і з дружиною
І з усім чадом і з святим ладом,
Спокоєм, миром, Божим рождеством.

За Різдвом іде другий празник – Новий Рік (14 січня). А ще він зветься святом св. Василя. Василь ходив не сам, а з дівчиною Маланкою. Серед колядників вибирали високого хлопця і перебирали в дівчину – Маланку (спідниця, хустка...) Добре, як широкоплечий і з великими вухами. Маланці всі підігрують, а вона незграбно щось перевертає, щось псує... і ін. жарти. Інші могли передягатись за ведмедів, цапів, панів, князів. В танку співали:

Ой черчику Васильочку,
Посію тебе в городчику.
Буду тебе шанувати,
Сім раз на день поливати.

Вранці наступного дня колядники, знявши свою чудернацьку одіж, знову бігли від хати до хати (то вже по одному, по два, не ватагою). Кожен мав мішечок з пшеницею. Сіяли зерна в сінях хати, промовляючи:

Сійся, родися, жито, пшениця,
Жито, пшениця, всяка пашниця.
Коноплі по стелю, льон по коліна,
Щоб вас, хрещених, голова не боліла. (Чи інше віншування).

Третій празник був найщедрішим, бо колядники цілий день щедрували. Одна з щедрівок:

Ой сивая та і зозуленька
Щедрий вечір, добрий вечір, добрим людям на здоров'я
(Це після кожного рядка повторюєм).

Усі сади та і облігала,
А в одному та і не бувала,
А в тім саду три тереми,
А в першому красне сонце,
А в другому ясний місяць
А в третьому дрібні зірки.
Ясен місяць - пан господар,
Красне сонце – його жона,
Дрібні зірки – його діти.

Наступного дня ранком люди йшли до річки чи ставка. Там вирізаний і поставлений вертикально величезний хрест з льоду, облитий борщовою закваскою - червоний, а коло нього з льоду престіл (стіл для Служби). Приходить священник і освячує воду. Льди набирають водицю у глеки і березуть цілий рік. Водичка йорданська цілюща – п'ють при хворобах. Це свято – Свято Водохреща або Йордан. Потім найсміливіші юнаки купаються в ополонці й усі співають:

Йордан, Йордан,
Вода студененька.
Пречиста Діва воду брала,
Свос Дитя напувала.

Священик ходить по селу і кропить хати, щоб злі сили не чіпались, а приходило лише щастя. Малі колядники біжать попереду, гукаючи: "Кірилейсе!" Бабусі їм пояснили, що древньо-грецьке "Кіріє елейсон" означає: "Господи, помилуй".

І знову колядники заходили до кожної хати. Вони нікого не забували – ні старої, самотньої бабусі, ані хворої дівчини, що мешкала на найвищому поверсі в великому місті. Колядники приносили самотнім радість, хворим – здоров'я.

Від себе додам, що у Львові ми також ходимо колядувати: хтось перевдягається, хтось ні, хтось підготовлює цілу виставу – вертеп, а хтось іде один. Головне вивчити кілька колядок і щедрювання (привітання). Можна і самому скласти.

Заходиш трохи в хату і колядуєш чи щедрюєш (посипати пшеницею чи житом на Новий Рік обов'язково). А вже хто що дасть за коляду – дякуєш і береш не торгуючись. Дехто лише подякує. То нічого. Пластуни так зараз заробляють „пластовий заробіток“.

Ставайте колядниками і приносьте людям добру вістку, щастя, радість!

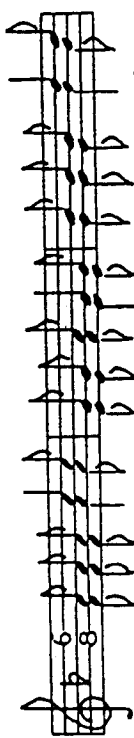
**ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!
СЛАВІТЕ ЙОГО!**

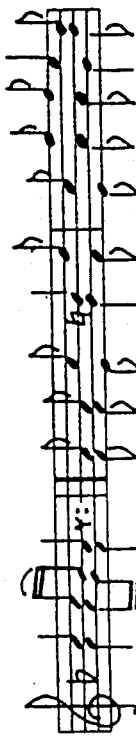
Мал. Марійка Стефанішин

(Подала сестр. Мар'яна Кручок)

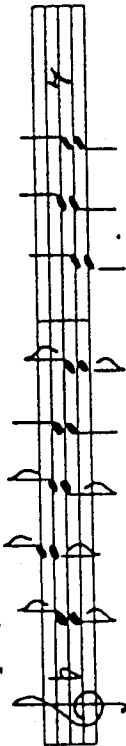
НА НЕБІ ЗІРКА ЯСНА ЗАСЯЛА

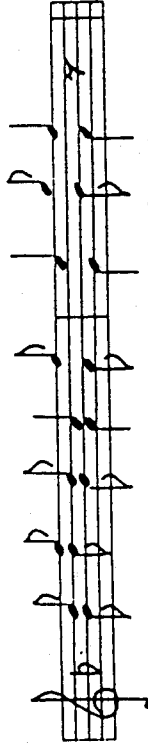
На небі зірка ясна засяла і людем світлом
Хвиля спасення нам завитала, Бог в Вифлеемі

сі-я-в; Щоб землю з небом в одно злучити,
ражда-єсь

Хри-стос ро-див-ся: Сла-ві-те!

Хри-стос ро-див-ся: Сла-ві-те!

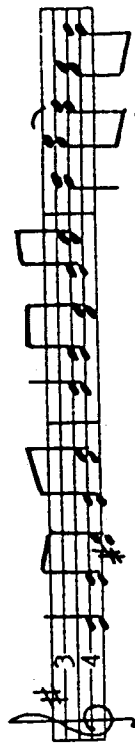
НА НЕБІ ЗІРКА ЯСНА ЗАСЯЛА

На небі зірка ясна засяла
людем світлом сіас;
Хвиля спасення нам завитала,
Бог в Вифлеемі раждаєсь.
Щоб землю з небом в одно злучити,
Хри-стос родився: Славите! (Зр.)

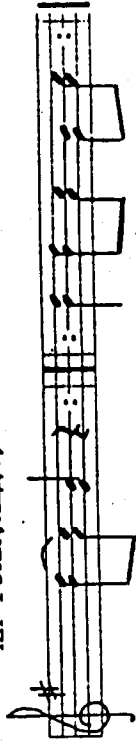
В біднім вертепі, в яслах на сіні
Спочив Владика цар світа,
Отож до Него спішим всі нині -
Нашого жде він привіта.
Спішим любови його огріти,
Хри-стос родився: Славите! (Зр.)

Благослови нас, Дитятко Божє,
Дари нас нині любов'ю,
Хай ціла сила пекла не зможе
Нас розділити з тобою.
Благослови нас, ми Твої діти,
Хри-стос родився: Славите! (Зр.)

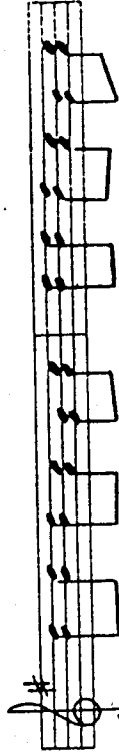
НЕБО І ЗЕМЛЯ НИНІ ТОРЖЕСТВУЮТЬ

Не-бо і земля, небо і земля ни-ні торже-
Ан-гели, люди, ангели, люди ве- село пра-

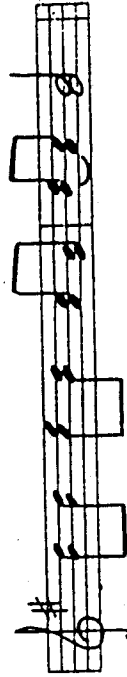
ству-ють, Хри-стос ро-дився,
здну-ють: Бог во-пло-тив-ся,

Ан-ге-ли спі-ва-ють, Ца-рі-є ви-та-ють,

По-клін від-да-ють, Па-сти-рі-є гра-ють

"чу-до, чу-до!"-по-ві - да-ють!

Сипле сніг

Слова Івана Франка

Andante

Сип-ле, сип- ле сип- ле сніг, Сип- ле, сип- ле
сип-ле сніг. Мов ме- те- ли- ки сріб- лис- ті
Сні- жин- ки бі- лень-кі чис-ті Ти- хо сте-лять-
ся до ніг, Сип-ле, сип- ле, сип- ле сніг.

1. Сипле, сипле, сипле сніг,
Сипле, сипле, сипле сніг.
Мов метелики сріблесті
Сніжинки біленькі, чисті
Тихо стеляться до ніг,
Сипле, сипле, сипле сніг.

2. Сипле, сипле, сипле сніг,
Сипле, сипле, сипле сніг.
Тихо, легко і спроквола
Покриває все довкола, -
Ні стежок, ані доріг,
Сипле, сипле, сипле сніг.

3. Сипле, сипле, сипле сніг,
Сипле, сипле, сипле сніг.
Вже присипав доли, гори,
Вже весь світ мов біле море,
Біле море без доріг,
Сипле, сипле, сипле сніг.

Новацький Танок

ДВА ПІВНИКИ

Два півники,
Два півники
Горох молотили,

Дві курочки -
Чубарочки
До млина носили.

Цап меле,
Цап меле,
Коза насипає,

А маленьке
Козенятко
На скрипочку грає.

Танцюй, танцюй,
Козуленько
Ніженьками туп-туп,

Татусенько з матусею
Принесуть нам
Круп-круп.

А вовчок-сірячок
З лісу виглядає
Та на біле козенятко
Скоса поглядає.

ГОРІШКИ НА ТАРИЛЦІ

Учасники: Дві рівні команди.

Місце: Домівка або майдан.

Виряд: Для кожної команди плитка тарілочка й 4 ліскові горішки.

Команди стають у двох рядах. Перший у кожному ряді одержує плитку тарілочку з 4-ма лісковими горішками. На знак, ряди передають тарілочку дозаду, понад голови гравців. Коли останній дістане тарілочку, пускає її допереду, але попід ноги гравців. Котрий ряд перший поверне тарілочку на вихідне місце – виграє. Коли якийсь горішок скотиться з тарілочки, то його треба поставити назад на тарілочку, поки вона може йти далі.

ОДНА КІСТКА ДЛЯ ДВОХ ПСІВ

Учасники: Дві, рівні числом команди.

Місце: Домівка.

Виряд: М'ячик.

Посередині долівки кладемо гумовий м'ячик. Ставимо два ряди крісел, в однаковій віддалі від тої „кістки“, боком до неї. Новаки сідають на крісла і кожний дістає порядкове число в своїй команді так, що ч. 1 одної команди сидить напроти ч. 1 противної команди, ч. 2 напроти ч. 2 і т.д. Виховник викликає будь яке число й гравці з тим числом стараються вхопити кістку. Котрий це зробить перший – дістає точку для своєї команди. Числа викликаємо не по порядку. Коли вже всі числа перейшли, підсумовуємо точки й виграє команда, яка має їх більше.

ПЕРЕГОНИ КЕЛЬНЕРІВ

Учасники: Паристе число.

Місце: Домівка.

Виряд: Для кожного гравця паперові тарілка й горнятко.

Ділимо учасників на дві команди. Кожний одержує паперову тарілку. На противному кінці кімнати кладемо дві рівні групи паперових горняток. На знак, перший із кожної команди біжить до переду, бере одне горнятко, кладе його на свою тарілку і, тримаючи її тільки одною рукою, повертається й передає другому зі своєї команди. Той кладе свою тарілку на верха, біжить допереду й бере друге горнятко, повертається до третього і т.д. Кому щось упаде на землю, той мусить починати від початку, Котра команда закінчить перша – виграє.

БРЕХУНИ

Учасники: Для старшого новацтва. Дві рівні команди, по 3 або 4 грачі.
Місце: Домівка або майдан.

Кожна команда має розповісти якусь недавню подію зі школи чи з місцевого життя з тим, що вплітають щось неправдивого (тільки одне). Протівна команда може три рази вгадувати, що не відповідає правді. Коли вгадають за першим разом – одержують три точки, за другим разом – дві, за третім – одну. Тоді міняють ролі. Котра команда має більше точок – виграє.

СКЛАДАНКА

Учасники: Довільне число.
Місце: Домівка.
Виряд: Для кожного грача велика ілюстрація чи реклама зі журналу, картони, клей, ножиці, торбинки.

Ця гра потребує попереднього підготовлення. Ілюстрації приліплюємо на картон і розрізуємо на багато кусків, які складаємо в торбинку. Кожний грач тоді дістає одну торбинку й має зложити повну ілюстрацію. Можна зробити змагання: всі починають на знак виховника й виграє той, хто перший скінчить.

ВХОПИТИ ПАПІР

Учасники: Довільне число.
Місце: Домівка.
Вуряд: Картки паперу, крісло.

Хтось один стоїть на кріслі й опускає на землю по одній картці паперу. Інші мають зловити картку, тільки поміж палюхом і вказівним пальцем, поки вона впаде на землю. Це не так легко, як видається.

РИСУВАННЯ З ДЗЕРКАЛОМ

Учасники: Довільне число.
Місце: Домівка.
Вуряд: Велике дзеркало, для кожного грача папір і олівець.

Ставимо велике дзеркало на столі й даємо кожному папір і олівець. По черзі мають щось нарисувати, на пр. хату чи звірятко, дивлячись тільки в дзеркало, а не на папір. Ця гра викликає багато сміху, бо це не легко зробити.

Щ О ВПАЛО?

Учасники: Для старшого новацтва. Довільне число.

Місце: Домівка.

Виряд: Багато дрібних предметів, стіл, крісла.

Діти сидять на кріслах, задом до стола. Виховник опускає по одному малому предметові на стіл, з висоти ок. 15 см. Грачі мають відгадати, що впало. Можна кидати монети, гудзики, наперсток, сірники і т. п. Добре перед тим показати дітям, які є предмети.

АЛІТЕРАЦІЯ

Учасники: Довільне число.

Місце: Домівка.

Грачі по черзі мають придумати фразу з трьох слів, з яких кожне починається тою самою буквою, на пр.: один обірваний образ, двоє дурних дітей, три трикутні тарілки, чотири чорні черевики, п'ять похилих піяків, шість шумлячих шуварів, сім строгих суддів, вісім веселих ворогів, дев'ять добрих динь, десять дебелих джигунів.

КОТИТИ ГОРІШОК

Учасники: Для старшого новацтва. Дві рівні команди.

Місце: Домівка.

Виряд: Для кожної команди мисочка й горішок.

Кожна команда дістає мисочку з горішком. Перший так рухає мисочку, щоб горішок котився здовж її краю і передає наступному. Мисочку треба передати до кінця ряду так, щоб горішок був увесь час у русі. Якщо горішок вилетить із мисочки, то даний грач мусить дістати його назад, поки передасть мисочку даліше. Котра команда закінчить перша – виграє.

МАРШ З БАЛЬОНАМИ

Учасники: Довільне число.

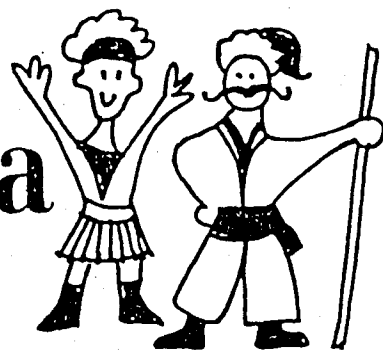
Місце: Домівка або майдан.

Виряд: Бальон для кожного грача.

Грачі стають у лаві. Кожний дістає бальон і має його тримати між колінами. На знак, мають іти до протилежної стіни кімнати. Виграє той, хто перейде найдаліше, не випустивши бальона з-між ніг.

("500 Ігор")

Самодіяльна Гра

Леся Храплива

СВЯТ – ВЕЧІР

Дійові особи:

БАБУСЯ ІВАСЬ
ТАТО ОЛЕНКА
МАМА ДЯДЬКО СТЕПАН

ПЛАСТУНИ-КОЛЯДНИКИ (щонайменше шість)
СНІЖИНКИ (щонайменше чотири)
ЗІРКИ (щонайменше чотири)
ЯНГОЛИ (щонайменше чотири)

I ДІЯ

Гарно по-українськи прибрана кімната. Стіл, крісла, ялинка. Івась та Оленка майструють вертеп. Баруся сидить на кріслі.

ОЛЕНКА:

Бабусю, добре буде почепити оцю зірку тут, за вертепом?

БАБУСЯ:

Добре, тільки не так скраю, щоб не повернула цілого вертепу!

ІВАСЬ:

Тобі не штука, а я ось скільки намучився, поки повірізував з дощечки пилкою всі постаті.

БАБУСЯ:

Ну, добре, добре! За те дістанеш найбільше куті при Святій Вечері.

ІВАСЬ:

Ой, але ж це довго ждати до вечері!..

ОЛЕНКА:

Нічого тобі не буде, коли пождеш ще з годинку!

БАБУСЯ:

Вона й не буде так пізно, як звичайна вечеря. От, лиш засвітить перша зірка, то й можна починати.

ІВАСЬ:

А чому?

БАБУСЯ:

Перша зірка пригадує нам зорю, що засіяла над вертепом у Вифлєсмі. Я лиш журюся, чи татко впіє до того часу прийти з праці. А сьогодні таке велике рокове свято, що годиться його відсвяткувати за усіма значаями, як колінь дома бувало.

ОЛЕНКА:

А що діти робили цілий день на Свят-Вечір?

БАБУСЯ:

Їм було й без того багато роботи! Так, як і ви, майстрували вертеп, прибирали ялинку. Самі вирізували та виліплювали всі прикраси і змагалися, хто краще та більше їх зробить. Ну, й помагали мамі застеляти стіл та приносити страви. Під час вечері лізли під стіл, де було розстелене сіно. Квокали, ніби кури та шукали горіхів, що їх мама туди поклала.

ІВАСЬ:

А чи це правда, що страв мас бути дванадцять?

БАБУСЯ:

Свята правда! Так, як було дванадцять апостолів.

ОЛЕНКА:

А які ж то були страви? Я б ніяк не могла стільки видумати.

БАБУСЯ:

Видумувати не треба. Це вже від віків відомо, які страви годиться подавати на Свят-Вечір: борщ, рибу, вареники, голубці, капусту, гриби й узвар зі сушених овочів, пампушки й ще децю, а найважніше — кутю.

ІВАСЬ:

А чому це найважніше?

БАБУСЯ:

Бо кутя — це та страва, що її в сиву давнину, тисячі й тисячі років тому, споживали наші предки на поминках по померлих.

ОЛЕНКА:

Щось я не розберу: це ж радісне свято народження малого Ісусика, а ви говорите, бабусю, про поминки!

ІВАСЬ:

Та й так дуже здавна не могло це бути, бож не святкували хіба в Україні Різдва Христового, поки Україна не охрестилася. А це ж тільки несповна тисяча років.

БАБУСЯ:

В тому то й діло. Звичайно, що Різдва не святкували, але у той же час святкували Коляду.

ОЛЕНКА:

Як, то коляда теж не християнська?

БАБУСЯ:

Назва її ні. Та й у давнину були колядки нехристиянські: про сонце, місяць та дрібний дощик; то знов, на честь господаря, господини дому та їх дітей. Аж опісля постали і християнські коляди.

ІВАСЬ:

Ну, добре, але на яку пам'ятку святкували цю Коляду?

БАБУСЯ:

Вона припадала на той час, коли минали найкоротші дні й найдовші ночі, а сонце починало світити щораз довше і набирало нової сили. Тоді починався новий рік, і наші предки вірили, що в той час можна заворожити собі добру долю різними обрядами.

ОЛЕНКА:

А якими, якими?

БАБУСЯ:

Поки сіли до вечері, господар ставив на покуті дідуха, а під час вечері кидали кутю ложкою до стелі. Чим більше зерен пшениці причепиться до стелі, тим більше бджіл цього року вилетить у пасіці. У деяких околицях кидали кутю, щоб пшениця гарно родила.

ІВАСЬ:

А що це таке дідух?

БАБУСЯ:

Великий сніп пшениці, що в нього за переслом затикав господар ложку. Цей сніп представляв діда, тому й називався дідух. Та не лиш — одного діда, а духів усіх предків. І поки всі засіли до вечері, господар закликав до столу цих предків. Кликав і вовків, і мишей, і Мороза: — „А коли тепер не прийдете, то і цілий рік не приходьте!” — казав накінці.

ОЛЕНКА:

І що, вовки справді приходили?

ІВАСЬ:

Ха-ха-ха! Оленка вже злякалася!

БАБУСЯ:

Ані вовки, ані миші, ані Мороз не приходили. Тому й цілий рік не могли прийти шкоди-

ти господарям. А духи приходили — то ж дід стояв на покуті... Для цього й залишили одне місце вільне при столі та трошки куті на ніч та засвічену свічку.

ОЛЕНКА:

А ми теж залишимо одне місце?

БАБУСЯ:

Залишимо, бо й так нас сьогодні буде не до пари.

ІВАСЬ:

А хіба ж це важне: до пари чи ні?

БАБУСЯ:

Дуже важне! Повинно бути до пари, а то не буде нікому щастя в цьому році.

ОЛЕНКА (лізить на пальцях):

Бабуся, мама, тато, я, Івась... п'ятеро! От якби так дядько Степан приїхав, вже було б шестеро.

БАБУСЯ:

Ледве чи приїде. Він прийшов до Німеччини з України з Української Повстанської Армії, уже вдалося йому дістати дозвіл на приїзд до Америки, але чи впаде саме на Різдво, не знати.

ГОЛОС МАМИ:

Оленко, Оленко! Ходи сюди, допоможи мені застеляти стіл.

ОЛЕНКА:

Вже йду (вбігає).

ІВАСЬ:

От, уже вертеп готовий! А знаєте, бабусю, я сьогодні ранком на зустрічі нашої Пластової Станиці читав напам'ять такий вірш, ніби про нашого дядька Степана.

БАБУСЯ:

І навіть не сказав про те нічого дома?

ІВАСЬ:

Не знав, чи добре вдасться мені, але коли погасло світло в домівці і в кожного в руці запалала свічка, то й вірш якось сам виголосився.

БАБУСЯ:

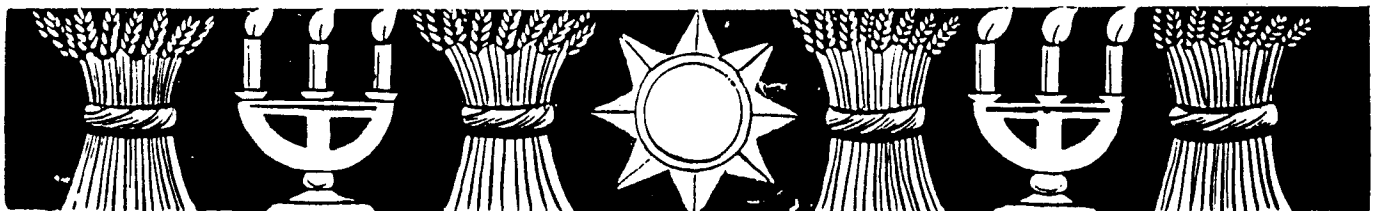
То хоч тепер скажи його мені.

ІВАСЬ:

НА РІЗДВО УКРАЇНСЬКИМ ПОВСТАНЦЯМ

Розгорілись свічки воскові
І промінчики грають тривожно...
За столом тужно стеляться мрії,
За столом місця ваші порожні.

Розгорілись свічки воскові,
Шелестить давнім споминим колос...

А чи ви там в снігу, у завії,
Колядок хоч почувте голос?

Чи в лісі, що лунають боями,
Хоч „Христос народився” долине,
Чи заблисне ясними свічками
Верховіття обмерзле ялини?

О, прийдіть крізь простори морозні
Тут до нас, у далекому світі
За столом місця ваші порожні,
У серцях місця ваші відкриті.

Та ж сьогодні нам Правда продишася,
І сповнилася вселення днів,
Хижі звірі в лісах погодилися,
Кожна казка сьогодні правдиша.

Та ж відвічна це мрія сповнилася
У гортанській скелистій печері...
Може так, може вмить в цю хвилину
Тут відкриються широко двері.

В мазепниках, в засніжених шубах,
А на полях стяжка набоїв,
Так між нами ви станете, любі,
Лісової легенди герої.

А на вістрях багнетів кривавих
Буйний вітер, карпатський крилатий,
А в очах, повних гніву і слави,
Вічний жар непоборний, завзятий.

Ви до столу засядете з нами,
Колядки залунають відічні,
Розгоряться повними огнями
Ці високі на покуті свічі.

І розкажете казку предкину,
Як в лісах гартувалася слава,
Понад темрину грізну, періну
Піднімалася ранку заграва.

Як до місяця зброя кувалася
І горіли серця на сторожі,
Переможцем як Правда ставала
Понад грізні колонії ворожі.

І слова пролунають палкі,
І в серцях проросте у нас сила,
Щоб іти крізь сніги і завії
До вертепу, де Правда продишася.

О, прийдіть крізь простори далекі,
З наших рідних лісів подорожні,
Во серця наші в тузі великій,
А місця наші ждуть вас порожні.

БАБУСЯ:

Яке це гарне... (задумується, Мама й Оленка
накривають стіл. Дзвонить дзвінок у дверях.
Оленка біжить відгукати. Входить Тато зі
сніжком пшениці).

ТАТО:

Ось і приніс дідуха до хати. (Ставить сніжок
у куті на столику).

ОЛЕНКА:

Ще треба ложку застромити! (Приносить
ложку і запихає у сніжок).

ТАТО:

Надворі вже добре темніс. Може б починати
вечерю?

ІВАСЬ:

Добре, добре, тату!

ОЛЕНКА:

О, Івась вже зголоднів!

ІВАСЬ:

Не зголоднів, тільки незабаром прийдуть по
мене пластуни, підемо разом колядувати.

МАМА:

Ось ще тільки піди, тату, нагодуй худібку у
стайні, та й можемо сідати.

ТАТО:

Нагодував би, якби була!

ОЛЕНКА:

Мамо, а нащо худібку годувати?

МАМА:

Бо так звичай каже. Та ж у вертепі біля ма-
ленького Ісуса стояла худібка: віл, осел,
овечки. А в нас же здавна с повір'я, що в
Різдвяну ніч худібка говорить людським го-
лосом та жалується, коли господар її добре
не доглядає. (Приглядається до накритого
стола) Оленко, а що ти сіно забула!

ОЛЕНКА:

Ой, справді, сіно! (Біжить, приносить в'язку
і кладе під стіл).

ІВАСЬ:

Чи це на пам'ятку, що Ісус народився на сі-
ні?

ТАТО:

Звичайно, що так. А просфора вже покраяна?

МАМА:

Вже, вже давно все готове!

ТАТО:

То поглянь, Оленко, чи зірка вже світить.

ОЛЕНКА (виглядає у вікно):

Так, світить, така ясна та блискуча! А там
друга, третя...

ТАТО:

Так, тепер ти, найменша в хаті, засвітиш сві-
чечки. (Оленка світить тремтягими руками).

ТАТО (бере тарілку з просфорою в руки).

А тепер, по звичаю, бажаю вам всього добра.
Хай Бог новонароджений дарує нашому до-
мові щастя та мир, і хай нам допоможе, щоб

на той рік святкували ми вже дома, на рідній землі.

МАМА:

Дай Боже! *(Дзвінок. Всі здивовані).*

ТАТО:

Хто ж це в таку годину?

БАВУСЯ:

На колядників ще трохи рано!

МАМА:

Відчини, Оленко! *(Оленка відгукнулася, скрикнув радісно. Входить Дядько Степан з валізкою)*
Христос Рождається!

БАВУСЯ:

Славте його! Сину мій!

МАМА:

Степане! Брате!

ТАТО:

Якраз на час поспів!

ІВАСЬ:

Це мій вірш допоміг!

ОЛЕНКА *(плеще в долоні):*

Тепер вже буде нас до пари при столі!

(З а с л о н а)

II ДІЯ

(Та сама кімната після везері. На столі zostалися тільки калаш, мисочка з кутею та свічка. Всі, що були при кінці попередньої дії, сидять ти колядують).

ОЛЕНКА:

Дядьку, ти вже всім розказував щось про себе, а й нам ще теж розкажи!

ІВАСЬ:

Так, так! Тепер лиш нам!

ТАТО:

А нам можна буде слухати?

ОЛЕНКА *(подумала):*

Можна.

МАМА:

Дякуємо за дозвіл! *(Сміх).*

СТЕПАН:

Можу розказати таку пригоду, що, мабуть, буде цікава дітям. Послухайте! Одного разу в боротьбі з смведистами на Лемківщині мали ми, вояки УПА, наказ слідкувати за ними, бо були вістки, що незабаром большевики будуть виселювати на схід найближчі села. Ходили ми щоночі розвідкою на шляхи. Коли б завважали щонебудь, мали зараз повідомити більші частини повстанців, що стояли

біля Горлиць. Зброя в нас була — недавно здобули. Гірше було з харчами, бо в села ніяк було заходити. Всюди, крім смведистів, було ще повно польської міліції. Жили ми в лісі, викопали собі землянку та пересиджували там. Якраз уночі під Різдво стояв я на стійці. Три товариші пішли на стежу, двоспали в землянці. Стою. Небо зоряне, сніг синявий. Нараз щось зашелестіло під чагарником. В мене зброя нагопотові. Думав, може хтось іде. Часом собаки з села приходили, і годі було їх позбутися. Здалека замаячили якісь постаті. На собак завеликі, на людей замалі. Двос їх. Кличу: „Стій!“ А вони в противні боки навтеки. Стріляти я не хотів, бо й не знати, що це таке. Пустився навздогін, а воно спіткнулося та бебехнуло в сніг. Добігаю-очам не вірю. Дівчатко, таке, може, років із сім. Обвинене хусткою, тільки очі та почервонілий носик видно. Побачило мене та в плач: „Не дам, не дам!“ І тулить до себе якийсь вузлик. Взяв я її на руки, став уговорювати і нарешті довідався, що її батьки післали з села занести кутю повстанцям. „Коли ви повстанець, то я вам куті принесла, а коли большевик, не дам!“ Запевнив я її, що я повстанець, коли дивлюсь, а друге саме до мене прибігло. Хлопчик був, так на два роки старший. „— А ти чому, сину — кажу — не тікав? Я ж тебе не ловив!“ „— А як ми лем самому, без сестри тікати“, — відповідає. Забрав я дітей до криївки, побудив друзів. Була в нас вечеря по-людському та й по-Божому ...

БАВУСЯ:

Бо це ж наш давній звичай — носити кутю своїм рідним на Свят-Вечір.

ОЛЕНКА *(до Івася):*

Бачиш, а ти б так вірно залишився зі мною?

ІВАСЬ:

А ти б так відважно пішла в зимову ніч у ліс?

ТАТО:

Я певний, що коли б була в цьому потреба, ні одне, ні друге не завагалось би.

БАВУСЯ:

Тільки ж тепер не сперчайтесь, бо на Свят-Вечір навіть звірі в лісі не зачіпають одне одного, то як же людям?

ДЗВІНОК: *Входять колядники зі зізною, попередня за козака, жидка, цигана, двос в гуцульських одягах)*

1. КОЛЯДНИК:

Христос Родився!

ВСІ:

Славте його!

2. КОЛЯДНИК:

Ми прийшли по Івася та по його вертеп. Підемо разом колядувати.

ІВАСЬ:

О так! Я зараз! Ось тут вертеп, а я миттю передягнуся. (Дас вертеп двом „зуццуликам”).

МАМА:

А тим часом ви нам заколядуйте, коли ласка!

3. КОЛЯДНИК:

Коли можна — дуже радо. (Колядують. В кінці коляди обігас Івася, передигненим за козу).

ІВАСЬ:

Ме-ме-е-е-е!

ЖИД:

Ходи, ходи Козіню-любіно! Я тебе продам на торзі за два таліри! (Сміє).

ТАТО:

Не пробуй продавати, бо вам ніхто стільки не дасть. Краще приведіть його додому ще перед десятою годиною, то й даром приймемо.

МАМА:

А це вам бублики на дорогу. (Роздає).

(Заслона)

ІІІ ДІЯ

(Пізній вечір. Оленка сидить під ялинкою, спить, спершись на спинку крісла. Здалека гучно коляду і дзвіночки. Входять Мама й Тато).

МАМА:

Вже пізно, а Івася ще нема дома. Добре, видно, заколядувалися!

ТАТО:

Це нічого. Та ж їх упорядник з ними.

МАМА:

А Оленка, бідна, аж заснула, ждучи Івася. Треба буде покласти її в ліжечко.

ТАТО:

Нехай так поспить, поки Івася прийде. Певно їй щось гарне сниться після такого небувалого вечора.

МАМА:

Нехай поспить! (Гасять світло, виходять. Сильне світло освітлює вільну частину сцени. Вбігають Сніжинки, танцюють і припадають до землі. Вбігають Зірки, танцюють і стають рядком. Переходять хором Янголи з маленькими ялинками в руках. Дзвіночок. Всі зникають. Оленка зривається. Входять Батьки, Дядько, Бабуся. Відчиняють двері).

ІВАСЬ (обігас розсміяний, засніжений):

Ми заколядували аж п'ятдесят долярів! Буде що вислати бідним дітям — залишенцям!

ТАТО:

Цим успіхом можна справді радіти!

ОЛЕНКА:

То там справді падає сніг!

ІВАСЬ:

І ще який? Ми на дорозі тільки так трошки ним побились!

МАМА:

Вже знов побились!

ОЛЕНКА (Протирає оці):

Бо мені снилися сніжинки, і зірки, і янголи...

ДЯДЬКО:

Сніжинок наніс Івася у хату доволі. Зірки маєте на ялинці, а Янголи...

БАБУСЯ:

А Янголи Божі хай сходять на Різдво у кожному українську хату!

(Кінець)

Юрій ОДЛИГА

ЗИМОВИЙ РАНОК

Бабуню, гляньте, скільки снігу
В нас за віконцем у дворі!
Багато радощів і сміху
Маленькій буде дітвори!

Он-он горобчики стрибають,
Посперечались, цвіріньчать,
Аж півник на ворота скочив
І враз щосили закричав.

А там сорока-білобока
Мов причепилась до кілка,

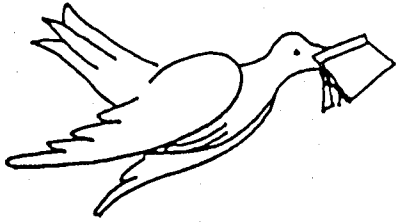
За нею й друга з того боку
Стрибає хитра і вертка.

І чорний грак сів на комору,
Він тільки знає: крааа та крааа!
Аж раптом всі злетіли вгору,
Бо в двір набігла дітвори!..

Сорока — чорно-білий птах (magpie); верткий — такий, що вертиться, рухливий (fidgety); грак — чорна птиця, гайворон, крук (rook); комора — будівля, в якій селяни зберігають усім збіжжя (granary).

(„Веселка“)

ІЗ ПРИРОДНИЧОГО ЗАПИСНИКА

ДИКОБРАЗ

Дикобраз – американське звірятко, що має в шерсті голки-колючки, подібно як український їжачок. Це – другий по величині гризун, який поступається своїми розмірами тільки перед бобрим. При зустрічі з ним небезпеки немає; хіба що попадеш у контакт з його голками. Ці голки приблизно 10 см довгі й при кінці мають розгалуження, через що їх важко витягнути, раз вони попали в чиєсь тіло. Один дикобраз може мати 30 тисяч або й більше таких голочок. Всупереч повір'ям, дикобраз не може „стріляти” своїми голками, але коли хтосьчи щось хоче його діткнути, то він обороняється своїм хвостом, якого один удар може застромити сотні голочок у тіло противника.

Влітку дикобраз живиться будь-якою зеленою рослинністю, починаючи з листків дерев аж по трави і навіть водні лілеї. Він вилазить спритно на дерева й перебуває досить довго на них, зокрема взимі. Під цю пору живиться галузками і корою різних дерев.

Деякі хижаки є природними ворогами дикобразів, опанувавши спосіб, як їх перемогти (і з'їсти). Коли б не це, кількість дикобразів у парках і заповідниках північної Америки була б куди більша (на пр.: живучи в Америці вже 50 років, я ще ні разу не зустрічав дикобраза в природі).

Подав: Сірій Орел Орест

Березень

Ще сніг на вулицях сіріє,
Льодинки на гілках вже трісли,
І сонечко піднялось вище,
Щоб розбудити землю грішну...

Стоять натомлені дерева
Тремкі від зимових вітрів,
Чекають на пору весневу —
На ніжні вітри степові...

Іде, іде вже та пора,
Ота, найкраща — березнева,
Коли за тиждень або два
Різквітнуть в зелені дерева,

І потече живучий сік
По стовбурах тремтячих,
Пташині гнізда оживуть,
А скреслі ріки потечуть
В далекі моря і океани...

Я вдячна, березню, тобі
За ніжні віти верболозу,
За перші квіти голубі,
Що захистив їх від морозу.

За пам'ять, що лишив ти
Дні народження Шевченка,
Його слова і „Заповіт“
Любити рідну нашу неньку...

Коли вночі об береги Дніпра
Ударять перші хвилі,
Тоді піде кругом луна,
Що йде — ота пора,
Найкраща — Березнева...

Міннеаполіс, лютий, 1997 року

Їжачок і грибок

Під березу їжачок
Наносив сінця стіжок.

Хоч і знає їжачок,
Що під сіном спить грибок.

От прокинувся грибок,
А на нім лежить стіжок!..

— Ой їжаче, їжачок,
Забери кудись стіжок!

Не послухався їжак
— Проживеш ти, грибе, й так!

І розсердився грибок,
Вперся в землю — і стіжок

Розлетівся, наче пух.
Їжаку забило дух.

Сів і хлипає їжак:
— Я ж не знав, що буде так!..

ЧЕРЕПАХА

Кіт побачив черепаха,
Черепаха-костомаха,
Та й говорить: — От невдаха!
Зверху миска,
Знизу миска.

А між ними черепаха.
Де взялось на тебе лихо? —
Черепаха каже тихо:
— Ще давно колись мій дід
В косаря украв обід.

Той обід у двох мисках
Над лугами смачно пах.
Дід підважив першу миску,
В другу вліз, мов у колиску,
І кисіль до смерку їв,
А кисіль миски зліпив.
Так з'явилась черепаха,
Черепаха-костомаха.
І ти, коте, не кради,
Не минеш тоді біди.

Кіт

За народними мотивами

Біля річки на пісочку
Кіт зиркус з-за пеньочка,
Кіт у воду заглядає,
Тяжко думає-гадає:
«Як би рибу так зловити,
Щоб і ніг не замочити?»

РОЗГАДАЙТЕ ?

31

Стоячи на терезах двома ногами, півник важив 2 кг. Піднявши одну ногу, він важитиме... (2 кг.)

Найвища гора світу? (Джомолунгма, 8848 м.)

Чи є у нас гниле море? (Сиваш)

На руках 10 пальців. Скільки пальців на 10 руках? (50)

Що дорожче: кілограм гривеників, чи пів кілограма двогривеників? (кілограм металу завжди дорожчий, ніж пів кілограма того ж металу)

Йшла жінка до Києва й зустріла 3-ох дідів. Кожен із них ніс по 3 мішки, а в кожному мішку – по три коти. Скільки істот ішло до Києва? (Одна жінка)

У кімнаті 4 кути. У кожному кутку – кішка. Проти кожної кішки сидять 3 кішки. Скільки всього кішок? (4 кішки)

Скільки років живуть оси і бджоли? (1 рік)

Двоє грало у шахи дві години. Скільки годин грав кожен? (2 год.)

Від початку доби минуло 31 год. Котра тепер година? (7 год. ранку)

Найвищий материк земної кулі? (Антарктида, 2040 м. над рівнем моря)

Семеро чекали восьмого 14 хв. Скільки хвилин витратив кожен? (14 хв.)

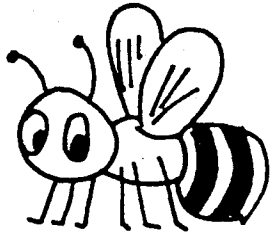
Що спершу треба зробити, лягаючи спати? (Сісти)

Що буде з козою, як їй 7 літ мине? (Восьме піде)

Чоловік їде у вагоні. Йому сниться, що він сидить на підлозі, а дошки летять у безодню. Чоловік лишився на одній дошці. Що йому треба зробити, щоб не впасти? (Прокинутися)

(Подала сестр. Ліда Пруська)

ПРИКАЗКИ

Показує грушки на вербі.

ж ж ж

Рада душа до раю, та гріхи не пускають.

ж ж ж

Слава на воротях не висить.

ж ж ж

Теплий кожух, та не на мене шитий.

ж ж ж

Хай Бог боронить.

ж ж ж

Хто сумління не має, той правди не знає.

ж ж ж

Шукай вітру в полі.

ж ж ж

Як би цьоця вуса мала, то би ся вуйком називала.

ж ж ж

Як склався у людини шлюб, так піде і все її життя.

ж ж ж

Без Бога ні до порога.

ж ж ж

В добрих господарів краще низько сидіти, як у злих високо.

ж ж ж

ВІСТІ З УКРАЇНИ

“Я ПІДНІМАЮ ПРАПОР УКРАЇНИ”

Майже шістсот дітей оздоровлювалися цього літа завдяки допомозі управління у справах сім'ї та молоді облдержадміністрації. Табір, у якому побувала я у відряженні, діє частково за рахунок цільових бюджетних коштів, спонсорської допомоги і, що найважливіше, ентузіазму дорослих. Вони, організатори і виховники “Пласту”, привезли у табір дітей віком від семи до дванадцяти років.

Провівши кілька днів у дитячому середовищі, я побачила як поступово, завдяки комплексу засобів виховання, які має “Пласт”, відбувається духовне і фізичне зростання хлопчиків і дівчаток. Кожен день у таборі має певну тему. Скажімо, “День захисника рідного вогнища”, “День Пласту”, релігійний, спортивний... Відповідно до теми проходили заняття, які склалися з різних елементів — ігри, пісні, розповіді, вмілості. До того ж, обов'язковими є прогулянки до озера, водоспаду, розмаїті теренові змаги, а увечері велика ватра у лісі. Усе це впливає на формування особистості, яка в майбутньому буде готова максимально прислужитися Україні.

Кожен день у таборі відкривався збором, на якому чергові новаки урочисто піднімали Державний прапор. Для дітей це дуже урочиста, хвилююча мить. У своєму щоденнику (а вести його — обов'язок кожного) пластуни Іван Боднар з Житомирського району щиро записав: “П'ятниця. Вранці я був хорунжим. Мені подобається ним бути і підняти прапор України”.

“У грі “Прибирання території табору” ми зайняли друге місце. Перше отримали дівчата. Чесно кажучи, ми віддали їм це місце. Але не шкодуємо” (Михайло Щирба).

Коли ми приїхали в табір, виявилось, що в одного хлопця є фотоапарат, він нас фотографував. А коли зламався, то весь рій його ремонтував. І це нам вдалося — всі дуже раділи”. (Михайло Сіренко).

“Новаки нашого рою чесні, справедливі, ніколи не крадуть і не ображають інших. Всі мені дуже подобаються”.

Спостерігаючи за дітьми, я побачила, як у таборі вони згуртувалися, знайшли друзів, і, до речі, з цього приводу дуже раді.

“Усі ми дуже дружні, бо в душі — друзі”... Хіба може не захоплювати ця дитяча відвертість?

Три роки тому у “Свободі” було опубліковане моє інтерв'ю з юним пластуном, тоді ще старшокласником, Святославом Олексієм. Він розповів, як у їхню домівку у далекому 1989-му зайшов татів колега, інститутський товариш Іван Гавліч. Спільно з дорослими — Олегом Мушієм, Іваном Гавлічем і Богданом Олексієм — п'ятнадцятеро юнаків почали відроджувати позашкільну молодіжну організацію “Пласт”. А лише тепер, у таборі, я познайомилась і заприятелювала з батьком Святослава Олексія, одним з організаторів пластової станиці в Тернополі Богданом Олексієм. За п'ять років таборування, відколи таку форму пластового навчання і виховання практикує пан Богдан, — відпочило понад п'ятсот дітей. За ці роки у його домівці назбиралося більше тисячі листів, привітань, телеграм аж з вісімнадцяти країн світу. Справді, це дуже цікава, енергійна і цілеспрямована особистість. Його відкритості, любові до дітей, безкорисливості треба вчитися молодим.

“Іноді, коли допечуть невдачі, я даю собі слово, що це останній табір організую, та минає час і я вже загоряюся новою ідеєю, плану, в яку мандрівку і коли ми вирушимо знову”, — зізнався мені пан Богдан. Завдяки його старанням пластуни зараз мають свій стаціонарний оздоровчий комплекс на горі Сокол, що на Івано-Франківщині.

За відродження і розвиток пластових станиць на теренах України Богдана Олексія неодноразово відзначали грамотами та подяками крайової пластової старшини. Торік на ювілейній міжрайовій пластовій зустрічі, де були представники чотирнадцяти країн, Богдана Олексія відзначено вищою пластовою нагородою — орденом святого Юрія у сріблі.

Чимало приємного можна сказати і про інших пластуни-виховників, які разом з Богданом Олексієм десять днів таборували у Скоморохах. Вже у перший день приїзду навколо шістдесятирічного “Братчика Степана” (так прийнято звертатися у новаки) зібрався гурт дітей. Сміх, веселий галас, метушня...

Степан Іванович Павлишин, організатор пластового осередку в селі Житомир Бучацького району, показував дітям фокуси. Того ж вечора, як і в наступні, він усіх захопив до

веселих забав, ігор. А скільки легенд, цікавих оповідань, сюжетів з історії України, славної минувшини Тернопільщини знає він!

Двадцять вісім пластуни об'єднують Житомирський пластовий осередок Юнаки і новаки щороку зі своїм “братчиком” бувають на розмаїтих збірках, змагах, злетах. До того ж, пан Степан щороку проводить вишкіл попередньої пластової підготовки і два або три табори. Хіба не позаздриш його молодечому запалові і працьовитості? Цього року Міністерство у справах сім'ї та молоді нагородило пластового сеньйора С.І.Павлишина грамотою за роботу з молоддю, а на День молоді голова Тернопільської облдержадміністрації Василь Вовк щиро здоровив, вручивши сувенір, цього невтомного вчителя.

Свідомо детально про виховників табору, аби читачі і батьки тих дітей, котрі відпочивали, збагнули, які багатогранні особистості займаються вихованням юних.

“Лісовичок” — таке псевдо у Вячеслава Свердуна, виховника малої пластової групи з Козови. І за фахом, і за покликанням він педагог, людина, яка має неабиякий хист до малювання, співу, майстрування. Він вміє перекладатися в образи, про які розповідає, може захопити дітей.

Дев'ятирічні новаки Катя Козьма і Юля Белиця з Козови не без гордості розповідають, що є членами Пласту вже два роки. За цей час здобули багато вмілостей, побували у кількох таборах, у тому числі й у наметовому.

У Скоморохах безкорисливо проводив шахові змагання серед пластуни працівник Тернопільської ДЮСШ №3 Андрій Кольба. Переможцями окружного шахового турніру стали: Андрій Кольба (хлопчиків лише 6 років), Михайло Сіренко, Віталій Ревецький і Богдан Мендрунь.

Воістину щасливий той, хто, прийшовши у цей світ, збудував хату, посадив дерево, народив і виховав дитя. А якщо виховав і допоміг сотням? Уявляєте, яку радість і гордість відчуває такий названий тато? Я розумію п.Богдана Олексія. Нині він гордий, що його вихованці — студенти вузів і навіть депутати. Але важливо, щоб це зрозуміли ті люди, які можуть сприяти розвитку Пласту. А наразі пластуни щиро дякують усім, хто допоміг у їхньому таборуванні в Скоморохах.

Тетяна ЧЕРЕВЧУК.

Тернопіль-Скоморохи-Тернопіль.

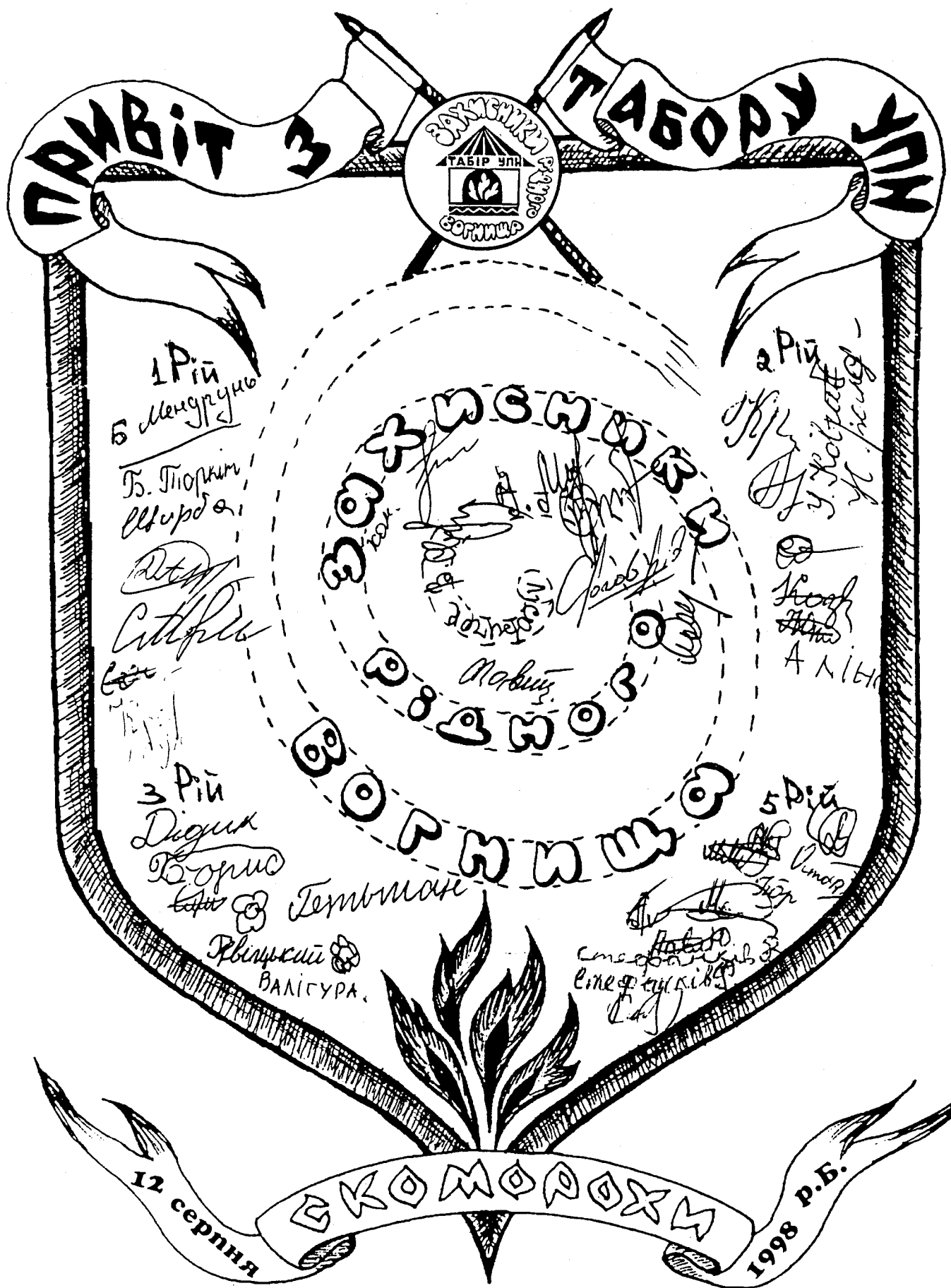
22.08.1998

“Свобода”

3

стор.

Пласт Українська Скаутська Організація
Міжстаничний новацький табір
“Бескидські ватаги”

Звіт табору

1. Табір проходив з 17.06.98 по 28.06.98 в с. Межибродах Сколівського району на базі відпочинку “Вогник” організації “Львівгаз”.
2. На таборі були новачки і новачки Стрийської і Івано-Франківської станиці, Богородчанської і Рожнятівської МПГ.
3. *Комендант табору*- С.О. Іван Нагірний
Бунчужний-бр. Андрій Скраль
Писар-С.О. Марічка Худа
Лікар- с. Наталя Оріхівська
Ітендант- с. Марія Левків

інструкторська ланка:

- С.О.Ліда Пилипчук
- С.О.Люба Каліцун
- С.О.Марічка Артиш
- с. Наталя Кияк
- с. Надя Федорович
- с. Мар'яна Божак
- с. Оксана Чепурняк
- с. Марина Паламар
- с. Галя Левків
- с. Оля Гамлій
- с. Леся Рудницька
- с. Оля Шушерба
- бр. Віктор Максимович
- бр. Юрко Миськів

Активно допомагали -С.О. Микола Ханас
 -бр. Василь Татарин

Учасники табору:

новаків -35

з них прихильників-1

новаків-25

жовтодзюбів-1

юних орлят-8

разом - 51 особа

новачок-16

з них прихильників - 1

новачок- 13

жовтодзюбів -2

Харчовий стан табору:

новаків -35

новачок-13

провід -5

інструкторська ланка-14

кухарі з дітьми-4

разом -74

4. Програма табору.

Тема табору- життя Олекси Довбуша

Всі учасники табору пройшли вмілість "Син України"

Були проведені і успішно пройшли на *ройових* сходинах такі вмілості:

"Лісовик"- 10 новаків

"Мандрівник по Україні"- 5 новачок

"Соловейко"- 10 новачок

"Золоторукий"- 5 новаків

"Приятель птахів"- 11 новаків

Були проведені *ланкові* сходи по таких вмілостях:

"Атлет"- 10 новаків

"Мандрівник по Україні"- 6 новаків

"Приятель рослин"- 7 новаків і новачок

"Приятель пташок" - 13 новаків і новачок

Поєднуючи тему табору з програмою табору на таборі було проведено: майстрування - ременів, гаманців, дівочих прикрас, пістолетів, топірців-8год.

Змаг -випробовування довбушівця-2 год.

будування куренів- 2 год.

теренівка-шукання скарбів Довбуша- 4 год.

вогники- 8 год.

На таборі відбувалася казка про злого духа "Чугайстра" і доброго духа "Довбуша". Дух "Чугайстра" завжди робив збитки, викрав с. Н. Кияк, зажадав з'їсти с.Г. Левків, але дух "Довбуша" переміг його. Він приносив дітям скарби, які останні шукали по знаках мандрівника. Це були морозиво і дерев'яні топірці. Щоб підтримати казку проведено: імпрези казок, конкурс "Найкращий бантик", конкурс "Шоумен", дві танцювальні вечірки, фантастична містерія нечистих і добрих сил.

Висновок:

Табір пройшов успішно. На жаль нас підвели з базою і тому ми терміново знайшли іншу, але нам виділили її всього на десять днів. Тому не було проведено тернівки і змаги, які були заплановані. Перші дні падав дощ, але він майже не заважав працювати, бо було заплановано багато майстрування.

Колосальний ефект дає запровадження таборових грошей- це стимулює новацтво до добрих вчинків. А можливість щось купити в таборовому магазині за зароблені гроші дітьми особисто- це ще більше заохочували їх до праці.

Завваги.

Чим рік, тим важче діставати кошти і базу для табору. Далі постала проблема з відзначками вмілостей. Робили їх вручну і це забирало багато часу сестричкам.

Готуйсь!

Комендант

С.О. Іван Нагірний

Писар

С.О. Марічка Худа

Юні полтавці ідуть у Пласт

Заходами голови Полтавського обласного об'єднання Всеукраїнського Товариства „Просвіта” ім. Шевченка Миколи Кульчинського цього року від 20 червня до 2 липня діяв новацький табір „Мурашник”, 30 кілометрів від Полтави, над річкою Ворсклою. Ось що пише М. Кульчинський:

„Оскільки старшини, булави, інструкторів у нас власних немає, то скласти програму табору, порядкувати в таборі ми доручили старшим дітям-юначкам та юнакам. На світлинах усіх побачите. Всього в таборі було 21 особа, з них 12 новаків і новачок. Табір вдався на славу. Я просто дивувався умінню порядкувати, виховувати менших у наших юначок та юнаків. Три попередні табори не пройшли даремно. Було в „Мурашнику” і весело, і цікаво, і багато чого дітлахи навчилися. Зник з мови „суржик”, а як побожно вони ставилися до підняття прапора, до співу гимну, молитов! Я зрідка навідувався, як гість, до табору й інколи аж сльози накочувались із глибин душі від радості.

Після цього табору групу юнаків, 12 осіб з Полтави та шість із

Нікополя (Дніпропетровської області), я відправив на морське пластування на безлюдний острів на Десні — там, де вона впадає в Дніпро, під Києвом.

Потім ми ще відправили п'ять юначок на Тернопільщину, де вони пластували десь під Почаєвом. Всі вже повернулися — щасливі, змужнілі й мудріші. Поїдуть ще троє до Вінниці, де має бути комендатський та інструкторський вишкіл у „Лісовій Академії”. Отже, вже матимемо вишколених інструкторів та коменданта.

Словом, я вже бачу, що Пласт у Полтаві здійснився і буде жити! Діти — і маленькі, і старші — загорілися пластовою справою і я певний, що вони вже не відступляться”. Кошти на таборування юних пластунів взяли на себе Товариство Української Мови-Чикаго (ТУМ), Суспільна Служба з Гемільтону, Канада”.

За докладнішими інформаціями можна звертатися до ТУМ - Чикаго: Ukrainian Language Society, 425 Ridge Ave. Clarendon Hills, IL 60614.

Управа ТУМ-Чикаго

Закриття дня у таборі „Мурашник” у м. Полтаві.

Щедрівочка

Хор:
Щедрий вечір, добрий вечір!
Відчиняйте двері, -
Дід Мороз несе гостинці
Всім вам до вечері.

Дід Мороз:
Є у торбі в мене сливи,
Є медівники.
Виростаєте всі щасливі,
Любі малюки!

Хор:
Щедра, щедра і багата
Дідова торбинка.
Всіх, хто є у вашій хаті,
Просим на ялинку.
Щедрий вечір, добрий вечір!
Просим маму й тата,
Просим, просим всю малечу
З нами щедрувати!

- Володимир Ладигець

ГАЛИНА ГОРДАСЕВИЧ

ЗОРЯНА КОЛИСАНКА

Коханий синку, любая донечко,
Глянь у віконце — заходить сонечко.
Побачиш крізь далі, чисті й прозорі,
Як в синьому небі спалахують зорі,
Більші і менші, і зовсім дрібні,
Золоті, діамантові й срібні.
Правда, яка то Божа краса —
Ці чисті, зоряні небеса?

Коханий синку, любая донечко,
Спати лягаючи, гляньте в віконечко.
Якщо цей день ви не марно згубили,
Якщо в цей день ви щось добре зробили:
Не гнівали тата, слухались мами,
З дітьми ділилися забавками,
Не мучили кицю, цвіт не зірвали,
Пташку голодну нагодували,
Гляньте в зоряну синяву
І в ній побачите зірку нову.
То між іскристих, ясних світил
Ваш добрий ангел П засвітив.

Спи ж спокійно, дитино моя,
Світиться в небі твоє ім'я.

Львів, 1992

КІТ НЕ ЗНАВ

Падав сніг на поріг,
Кіт зліпив собі пиріг.
Поки смажив, поки пік,
А пиріг водою стік.
Кіт не знав, що на пиріг
Треба тісто, а не сніг.

Що ж воно?

Що це?
Сіль
Звідусіль
Падає на руки!
Може, то і не сіль,
А солодкий цукор?
Я до чаю
Назбираю,
Гей, давай лопату!
Може, зовсім то не цукор
А звичайна вата?
Чи воно -
Борошно,
Чи то каша манна?
Наберу я повні руки,
Побіжу до мами.
На поріг, -
А в руках водиця...
Хто ж це,
Хто ж це обдурив
Маленького Гриця?

- Володимир Ладигець

Вартові

Йшов по лісу сніг:
рип-рип...
Зупинився - сніжку згріб.
Коло плам покотив,
два сніговики зліпив,
вставив очі і носи,
сплів крисані із лози,
це й по палиці приніс
і сказав:
- Пильнуйте ліс!
- Неоніла Стефурак

Дідів портрет

Ми ліпили сніжну бабку,
Поки вечір наступив.
А вночі високу шапку
Й вуса іній наліпив.
Підійшов Омелько-дід,
Усміхнувся:
"Все, як слід:
Шапка, вуса, борода,
Ще й чуприна вигляда,
Гей, хто в хаті, гляньте йдіте,
Мій портрет зліпили діти!"
Вмить зібравсь Омельків рід:
"Справді, з баби вийшов дід!"

- Платон Воронько

Кожушок

Йшов сніжок на торжок
Продавати кожушок.
Кіт купив того кожуха,
Загорнувся по самі вуха,
Як забіг у нім до хати,
Хутро стало розтавати.
Сів Воркотик за мішком
Та й умився кожушком.
- Платон Воронько

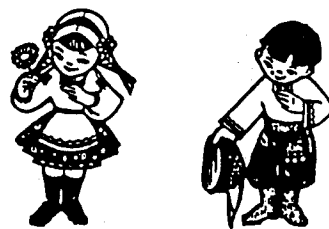
НОВАЦЬКЕ РІЗДВО

Горить різдвяна зіронька
Високо угорі,
Серця новацькі кличе всі
З усіх сторін землі.

Серця новацькі разом всі
Спішать у рідний край,
Ясніше, зіронько, світі,
Стежки їм простеляй.

Назустріч їм лісі Карпат
І затишки долин,
Вони ж спішать, де серед гір
Родився Божий Син.

Прийшли в вертеп, немов квітки,
Молитвами цвітуть:
Для України проведи
До волі й щастя путь!

Сніг іде густий!

Де росте травичка,
Снігу намело.
Там, де бігла річка,
Лід - прозоре скло.

Де було стенище,
Там стоять скірти.
Білий вітер свище,
Сніг іде густий!

- Анатолій Камінчук

Баба Віхола

Баба Віхола ішла,
Велетенський міх несла.
Аж тут вихор налетів,
Міх пошарпав, потрусив.
Розв'язався бабин міх -
І посипав долу сніг.

- Анатолій Камінчук

Білі мухи

Білі мухи налетіли,
Все подвір'я стало біле.
Не злічити білих мух,
Що летять, неначе пух.

- Галя, Петрику, Кіндрате,
Годі, ледарі, вам спати! -
І побігли до санчат
Галя, Петрик і Кіндрат.

Всі з гори летять щодуху,
Щоб піймати білу муху.
А санчата їм усім
Змайстрував старий Максим.

-Максим Рильський

Ялиня

Сива матінка зима
Молоду яличку
Одягала крадькома
В снігову спідничку.

Обтрусило ялиня
Снігову спідничку,
Бо зелене убрання
До лиця яличкам.

У своєму убранні
Юні ялинята
Дуже милі, осяйні
В новорічнім святі.

- Платон Воронько

Усі дерева в інеї -
У білому, у синьому.
Ростуть димки над хатами
Стовпцями волохатими.

Гілки похитує вітрець
Сніг сніжок покльовує,
А Морозенко-пустунець
Нам вікна розмальовує.

-Анатолій Камінчук

Срібна зірочка
/уривок/

Я мороз - червоний ніс
Ковдру білу всім приніс,
Загорнув землю, -
Хай їй добре спиться,
Хай весна їй сниться.

- Ніна Наркевич

Леся Українка

Конвалія

Уривок

Росла в гаю конвалія
Під дубом високим,
Захищалась від негоди
Під віттям широким.

Та недовго навітшалась
Конвалія біла, —
І їй рука чоловіча
Віку вкоротила.

Ой понесли конвалію
У високу залу,
Понесла її з собою
Панночка до балу.

Ой на балі веселя
Музиченька грає,
Конвалії та музика
Бідне серце красє.

То ж панночка в веселому
Вальсі закрутилась,
А в конвалії головка

Промовила конвалія:
«Прощай, гаю милий!
І ти, дубе мій високий,
Друже мій єдиний!»

Та й замовкла. Байдужою
Панночка рукою
Тую квіточку зів'ялу
Кинула додолу.

Може, й тобі, моя панно,
Кілись доведеться
Згадать тую конвалію,
Як щастя минеться.

Віра Артамонова

Біля пам'ятника Шевченку

Де тихих кленів силуети,
Шевченку пам'ятник стоїть,
І хлопчик в дар приніс поету
Весняних пролісків блакить.
Приніс квітки, і серце чуле,
Та ясний погляд, як зорю...
Додолу верби вітигнули
І розстелялись по Дніпру.
Над ним свої могутні руки
Тарас простяг через роки:
— Мої улюблені онуки,
Мої великі земляки!..
Здається, всі його почули:
Кобзар — живий, він — серед нас!
Додолу верби вітигнули,
Схибивсь до хлопчика Тарас

Якось надвечір полем ішов самотою
І раптом відчув, що хтось дивиться в спину мені
лагідно й трішки печально, начебто мати...

Озирнувсь -
а то зірка, що перша зійшла!

Григорій Чубай

Володимир Сосюра

Лесі Українці

Славлю, славлю тебе я у дні ці,
світлу й чисту, як неба блакить!
Твоє слово, гостріше від криці,
у серцях буде вічно дзвенить.

Буде кликати у сонячні далі,
слово щире у мужній красі,
що веселе було і в печалі,
як зоря у вечірній росі.

Твоє слово разюче, як зброя,
що боронить свій край і свій дім.
І схиляю в шанобі чоло я
перед світлим безсмертям твоїм.

Як поету, дала мені крила
ти у роки, далекі та злі,
як іще юнаком мене вчила,
мужня жінка моєї землі!

Твого слова співучого сила
кличе нас до щасливих висот.
У піснях свій народ ти любила, —
і тебе не забуде народ.

("Ключі до рідного")

Павло Тичина

ВИЙШЛИ ВРАНЦІ МИ

Вийшли вранці ми.
Дивне місто проти сонця!
Всі взолочено віконця...
Ні, такої ще зими
не стрічали ми.

Проти сонця дим,
проти зимнього патлатий,
що з труби зверта від хати
й понад садом молодим
тане, тане дим...

Ох, яка ж краса!
Сад увесь убрався в іній,
проти сонця він — як синій.
Гілля до землі звиса, —
ох, яка ж краса!

Сонце

Поза ворота
яре золото,
ярії роси,
сонечко босе
колесом, колесом
як гагілочка.

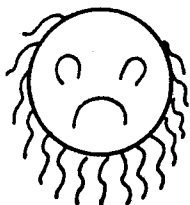
* * *

Червінцю, червінцю,
мені по вінця.
Я на купала
у воду впало,
а у петрівку —
в житньому вінку
від серпа втекло,
як перепілка.

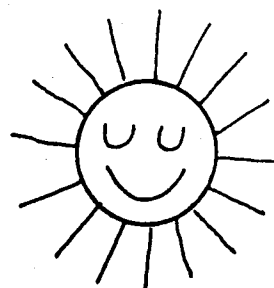
* * *

На городі за перелазом
соняшник лузало.
Прийшла пава —
листя опало.
До багаття звезла,
бо сонечко змерзло:
гори, гори ясно,
аби не погасло.

Ігор Калинець

Орляча Розвага

Священик питає новака в таборі:

-Скажи, сину мій, що треба найперше зробити, щоб наші гріхи були прощені?

-Найперше треба согришити.

x x x

-Коли ти збираєшся робити задачі? - каже мати до сина-школяра.

-Після кіно.

-Так пізно?

-Ти ж сама казала, що вчитися ніколи не пізно.

x x x

-Братчику, чи ти знаєш, яка на кухні okazія була? У діжку з тістом миша впала.

-Чи ж ти її витяг?

-Еге, буду я її витягати! Щоб вона мене вкусила? Я впіймав kota і вкинув у діжку, щоб він з'їв мишу.

x x x

-Мамо, мене більше не називають найгіршим учнем у класі.

-Молодець, синку, ти став добре вчитися.

-Справа не в цьому. Просто до нашої класи прийшов новий учень, ще гірший, ніж я.

(За "Всесміхом")

x x x

СЕСТРИЧКА: А зараз новачка Мартуся розповість нам, чого нас учить приклад бджоли.

МАРТУСЯ: Приклад бджоли вчить нас, що мед маємо робити самі!

x x x

Сидять два новаци на березі річки, миють ноги.

-Твої ноги брудніші від моїх,- каже один.

-А що тут дивного, я ж старший від тебе,- відповідає другий.

x x x

Комендантка розповідає новацтву про слонів. Після пояснення запитує Дуся:

-Скажи мені, Дусю, де можна знайти слона?

-Ніде. Слон надто великий, щоб загубитися.

(За "Комариком")

ПОРАДИ МУДРОЇ СОРОКИ

Листи для Мудрої Сороки слати на адресу Редакції (див.: II стор. обкладинки) з допискою: „Для Сороки“.

ДОРОГА СОРОКО!

Хто може опікуватися прапором? Славко

ДОРОГИЙ СЛАВКУ!

У Пласті є давня традиція, що носити прапор можуть тільки записані пластуни. Тому в новацьких таборах хорунжим завжди є хтось із булави, а підхорунжих добираємо з-поміж новацтва. Це так, як приймати святе Причастя: приступати можуть тільки ті, що попередньо відбули сповідь.

Сорока

Ж Ж Ж

ДОРОГА СОРОКО?

Скільки осіб потрібно, щоб спекти торт? Яринка

ДОРОГА ЯРИНКО!

Три: дві сестрички, щоб спекли торт і одна новачка, щоб вилизала макітру.

Сорока

Ж Ж Ж

ДОРОГА СОРОКО!

Ми багато чули про нові вимоги новацьких проб. Де їх дістати? І чи вже їх можна переводити? Таня

ДОРОГА ТАНЮ!

Це покищо тільки проєкт, який випробовують у деяких осередках. Наразі обов'язують дотеперішні вимоги, аж поки Головна Пластова Булава не введе у життя нові.

Сорока

Ж Ж Ж

ДОРОГА СОРОКО!

Як ми маємо вітатися: ГОТУЙСЬ, СКОБ, чи СКОБ-ГОТУЙСЬ!? Павлусь

ДОРОГИЙ ПАВЛУСЮ!

Новацтво вітається: ГОТУЙСЬ! Записані пластуни: СКОБ! Поміж новацтвом і виховниками: ГОТУЙСЬ! Коли на вишколах Ради Орлиного Вогню вчимося, як працювати з новацтвом, то для прикладу вживаємо привіт ГОТУЙСЬ!

Сорока

Ж Ж Ж

ЗМІСТ

ВІД РЕДАКЦІЇ.....	1
МУДРІСТЬ СІРИХ ОРЛІВ	
Запитник на Р. О. В. - С. О. Кульбас.....	2
Озираючись назад... - С. О. Марічка Артиш.....	7
Сотник Тимотей "Тиміш" Білостоцький - Остап Сокольський.....	8
ЩО РОЗКАЖЕМО НОВАЦТВУ?	
Лесь додержав слова - Роман Завадович.....	10
Зоря трьох мудреців - Михайло Островецький.....	11
Склянка води - бр. Святослав Олексій.....	12
МАЙСТРУЄМО - С. О. Денис Беднарський	
Ангел.....	13
Дзвіночок.....	14
Ялинка.....	15
ДІТИ СПІВАЮТЬ	
Колядування - сестр. Мар'яна Кручок.....	16
На небі зірка ясна засяла.....	18
Небо і земля нині торжествують.....	18
Сипле сніг - Іван Франко.....	19
НОВАЦЬКИЙ ТАНОК: Два півники.....	20
ІГРОВИЙ КУТОК	
Горішки на тарілці.....	21
Одна кістка для двох псів.....	21
Перегони кельнерів.....	21
Брехуни.....	22
Складанка.....	22
Вхопити папір.....	22
Рисуння з дзеркалом.....	22
Що впало?.....	23
Алітерація.....	23
Котити горішок.....	23
Марш з бальонами.....	23
САМОДІЯЛЬНА ГРА: Свят-вечір - Леся Храплива.....	24
ІЗ ПРИРОДНИЧОГО ЗАПИСНИКА	
Дикобраз - Сирій Орел Орест.....	29
Березень - Наталія Кібець.....	30
Іжачок і грибок.....	30
Черепашка.....	30
Кіт.....	30
РОЗГАДАЙТЕ? - Сестр. Ліда Прусська.....	31
ПРИКАЗКИ.....	32
ЧИ ЗНАЄТЕ, ЩО... - С. О. Стаха Гойдиш.....	33
ВІСТІ З УКРАЇНИ.....	34

(Продовження на останній сторінці обкладинки)

ЗМІСТ (Продовження)

ЦІКАВЕ ЗВІДУСІЛЬ

Щедрівочка – Володимир Ладижець.....	39
Зоряна колісанка – Галина Гордасевич.....	39
Кіт не знав.....	39
Що ж воно.....	39
Вартові – Неоніла Стефурак.....	40
Дідів портрет – Платон Воронько.....	40
Кожушок – Платон Воронько.....	40
Новацьке Різдво.....	40
Сніг іде густий – Анатолій Камінчук.....	41
Баба Віхола – Анатолій Камінчук.....	41
Білі мухи – Максим Рильський.....	41
Ялиня – Платон Воронько.....	41
Усі дерева в інеї - Анатолій Камінчук.....	41
Срібна зірочка – Ніна Наркевич.....	41
Конвалія – Леся Українка.....	42
Біля пам'ятника Шевченку – Віра Артамонова.....	42
Лесі Українці – Володимир Сосюра.....	43
Якось надвечір – Григорій Чубай.....	43
Вийшли вранці ми – Павло Тичина.....	43
Сонце - Ігор Калинець.....	44
ОРЛЯЧА РОЗВАГА.....	45
ПОРАДИ МУДРОЇ СОРОКИ.....	46

Мал. Анна Косиш